

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Vývoj celní politiky České republiky

Kateřina Havelková

**Bakalářská práce
2015**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2014/2015

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Kateřina Havelková**
Osobní číslo: **E12032**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa: Ekonomika pro kriminalisty a celníky**
Název tématu: **Vývoj celní politiky České republiky**
Zadávající katedra: **Ústav ekonomických věd**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je pomocí popisu vývoje celní politiky České republiky od roku 1993 do současnosti analyzovat dopady uvolňování celní politiky prostřednictvím vybraných makroekonomických ukazatelů na hospodářství České republiky.

Osnova:

- Základní pojmy z oblasti celní politiky.
- Celní politika po vzniku samostatné ČR.
- Vliv vstupu České republiky do Evropské unie.
- Současnost a budoucnost celní politiky ČR.

Rozsah grafických prací: -
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

KÁRNÍK, M. Clo a celní politika od A do Z. 1. vyd. Olomouc: ANAG, c2012, 303 s. Právo (ANAG). ISBN 978-80-7263-779-9.

MACHKOVÁ, H. Mezinárodní obchodní operace /: Hana Machková, Eva Černohlávková, Alexej Sato a kolektiv. 5., aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2010, 240 s. ISBN 978-80-247-3237-4.

PETŮVSKA, A., MATOUSEK, P., SABELOVA, L. Clo: vyklad je zpracovan k pravnimu stavu ke dni 1.3.2007. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, xxv, 480 p. Právo (ANAG). ISBN 80-735-7263-X.

PLCHOVÁ, B., ABRHÁM, J., HELÍSEK, M. Česká republika a EU: ekonomika - měna - hospodářská politika. 1. vyd. Praha: Krigl, 2010, 206 s. ISBN 978-80-86912-39-4.

Celní správa České republiky [online]. Dostupné z:

<http://www.celnisprava.cz/cz/Stranky/default.aspx>

Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky. Dostupné z:

<http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/zmena-organizacni-struktury-cs-k-112013/Stranky/default.aspx>

Vedoucí bakalářské práce:

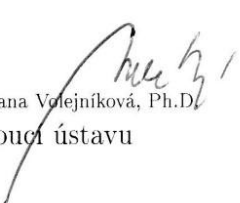

Ing. Jan Černohorský, Ph.D.
Ústav ekonomických věd

Datum zadání bakalářské práce: 29. září 2014

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2015

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Jolana Volejníková, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 29. září 2014

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury a řádně označeny.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 30. 4. 2015

Kateřina Havelková

PODĚKOVÁNÍ

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Janu Černohorskému, Ph. D. za jeho odbornou pomoc a cenné rady, které mi pomohly při zpracování bakalářské práce a své rodině, která se mnou měla po celou dobu trpělivost a pochopení.

Mé poděkování patří také Celnímu úřadu pro Královehradecký kraj, který mi poskytl veškeré potřebné materiály.

NÁZEV

Vývoj celní politiky České republiky

ANOTACE

Tato práce bude sloužit pro uvedení do teorie a praxe celní politiky a pro pochopení jejího vývoje v České republice. Práce je rozdělena do čtyř kapitol, první je zaměřena na základní pojmy v oblasti celní politiky, druhá a třetí kapitola jsou věnovány historickým mezníkům, které měly na celní politiku dopad. Jedná se o rok 1993, vznik samostatné České republiky, rok 2004, který pro ČR znamenal vstup do Evropské unie, a v poslední řadě o rok 2013, kdy dochází ke změně organizační struktury Celní správy ČR. U každého mezníku je nastíněn dopad na státní rozpočet a Celní správu ČR. V poslední kapitole je přiblížen budoucí vývoj celní unie.

KLÍČOVÁ SLOVA

Celní politika, clo, Celní správa České republiky, celní unie, daňové a celní příjmy, dopady vstupu do EU, Evropská Unie, export, import, HDP, Intrastat, TARIC.

TITLE

The development of customs policy in the Czech Republic

ANNOTATION

This thesis will serve to understanding of customs policy, bring the theory and practice of its development in the Czech Republic. The work is divided into four chapters, the first one focuses on basic concepts in the field of customs policy, the second and the third part are devoted to historical milestones that involved implications of the customs policy. We will talk about the year 1993, significant period of the creation of the independent Czech Republic, next it is the 2004, a year which means joining the European Union and finally, the year 2013, when there is a change in the organizational structure of the Customs Administration of CR. Each milestone reflects the impact on the state budget and the Customs Administration of CR. The last chapter approaches to the future of development of the customs Union.

KEYWORDS

Customs Policy, customs, Customs Administration of the Czech Republic, customs union, tax and customs revenues, impacts of joining to EU, the European Union, export, import, GDP, Intrastat, TARIC

SEZNAM ZKRATEK

CIS	Celní informační systém
CU	Celní unie
ČR	Česká republika
ČSR	Československá republika
EČIT	Elektronický český integrovaný tarif
EU	Evropská unie
ES	Evropské společenství
GATT	General Agreement of Tariffs and Trade, Všeobecná dohoda o clech a obchodu
GŘC	Generální ředitelství cel
SPD	Spotřební daň
SR	Státní rozpočet
WTO	World Trade Organisation, Světová obchodní organizace

SEZNAM OBRÁZKŮ

OBRÁZEK Č. 1: CELNÍ A DAŇOVÉ PŘÍJMY CELNÍ SPRÁVY ČR 2000—2004.....	23
OBRÁZEK Č. 2: VÝVOJ CELNÍCH PŘÍJMŮ MEZI LETY 2003—2008 A JEJICH DOPAD NA STÁTNÍ ROZPOČET.....	29
OBRÁZEK Č. 3: VÝVOJ POČTU ZAMĚSTNANCŮ CELNÍ SPRÁVY	30
OBRÁZEK Č. 4: DOPADY NA EKONOMIKU ČESKÉ REPUBLIKY	32
OBRÁZEK Č. 5: VÝVOJ ZAHRANIČNÍHO OBCHODU ČR OD ROKU 1993— 2014	35
OBRÁZEK Č. 6: DOPADY NA STÁTNÍ ROZPOČET ČR, SALDO OBCHODNÍ BILANCE A HDP	36
OBRÁZEK Č. 7: ORGANIZAČNÍ USPOŘÁDÁNÍ CELNÍ SPRÁVY ČR OD LEDNA 2013	39
OBRÁZEK Č. 8: CELNÍ PŘÍJEM MEZI LETY 2011— 2014	40

SEZNAM TABULEK

TABULKA Č. 1: CELNÍ A DAŇOVÉ PŘÍJMY CELNÍ SPRÁVY ČR 2000—2004 (V MIL. KČ)	22
TABULKA Č. 2: CELNÍ A DAŇOVÉ PŘÍJMY CELNÍ SPRÁVY ČR 2003— 2008 (V MIL. KČ).....	28
TABULKA Č. 3: ZAHRANIČNÍ OBCHOD (V MIL. KČ)	34
TABULKA Č. 4: VÝSLEDKY ČINNOSTI CELNÍ SPRÁVY ČR MEZI LETY 2011— 2014 (V MIL. KČ) 40	

OBSAH

Úvod	10
1 Základní pojmy z oblasti celní politiky	12
1.1 Definice cla a jeho funkce	12
1.2 Celní politika	13
1.3 Celní orgány	14
1.3.1 Celní správa a její organizace	14
1.4 Právní úprava celnictví	16
1.5 Celní unie	17
2 Vývoj celní politiky v České republice před vstupem do Evropské unie	18
2.1 Situace před rokem 1993	18
2.2 Celní politika České republiky	19
2.2.1 Přípravy na vstup České republiky do Evropské unie	21
2.2.2 Celní a daňové příjmy před vstupem do Evropské unie	22
3 Celní politika po vstupu České republiky do Evropské unie	24
3.1 Celní správa po vstupu do Evropské unie	24
3.2 Integrovaný celní sazebník Evropského společenství	25
3.3 Intrastat	26
3.4 Dopady vstupu do Evropské unie na Celní správu ČR	27
3.4.1 Dopady na státní rozpočet České republiky	27
3.4.2 Dopady vstupu do EU na personální uspořádání	29
3.5 Dopady vstupu do Evropské unie na ekonomiku České republiky	31
4 Současnost a budoucnost celní politiky	38
4.1 Přejít z třístupňové na dvoustupňovou strukturu celní správy	38
4.2 Výsledky činnosti Celní správy ČR od roku 2011	39
4.3 Spolupráce v Evropě i mimo ni	41
4.4 Výhled do budoucnosti celní politiky	42
Závěr	44
Seznam zdrojů	47
Seznam příloh	51

ÚVOD

I přesto, že celní operace EU stále představuje 16 % světového obchodu, tak téma celní politiky v posledních letech postrádá na své důležitosti, které se jí dostávalo před vstupem do Evropské unie. Clo plní několik funkcí, nejdůležitější z nich je funkce fiskální a obchodně politická. Fiskální funkce cla zajišťuje naplňování příjmové stránky státního rozpočtu, a právě tato funkce byla uvolněním celní politiky velice poznamenána, proto se této funkci budeme věnovat podrobněji.

Objem vybraného cla se před vstupem České republiky do Evropské unie pohyboval zhruba v rozpětí 10—20 miliard Kč ročně a podíl cla na rozpočtových příjmech činil okolo 3 % z celkových příjmů státního rozpočtu České republiky. V současné době velká část z cla vybraného na území České republiky tvoří vlastní příjem Evropských společenství, který je zahrnutý do rozpočtu Evropské unie. Česká republika je však oprávněna si část z výnosu cla vybraného na jejím území ponechat a to především k pokrytí nákladů na výběr cla.

Specifikou České republiky je skutečnost, že, s výjimkou mezinárodních letišť, nemá žádnou hranici s nečlenskými zeměmi, což je jeden z důvodů, proč na našem území došlo k tak výrazným změnám po vstupu do Evropské unie. Pro celní orgány proto bylo nezbytné, aby prošly v posledních letech velkými změnami. Jednalo se především o změny v oblasti jejich působnosti a kompetencí.

Dopady uvolňování celní politiky budou v této práci ilustrovány na vývoji celních a daňových příjmů státního rozpočtu ČR, na personálním uspořádání Celní správy ČR, na hrubém domácím produktu, míře nezaměstnanosti, inflaci a zahraničním obchodu České republiky. Nejdůležitější změny uvolňování celní politiky budou zachyceny v grafickém zobrazení či v tabulkách.

Cílem práce je, pomocí popisu vývoje celní politiky České republiky od roku 1993 do současnosti, analyzovat dopady uvolňování celní politiky prostřednictvím vybraných makroekonomických ukazatelů. Ke splnění hlavního cíle práce je třeba postupně splnit následující dílčí cíle:

- uvedení základních pojmů z oblasti celní politiky;
- obecně charakterizovat vývoj celní politiky na území České republiky;
- charakterizovat Celní správu České republiky, a to s důrazem na změny při vstupu do Evropské unie;

- vymezit dopady uvolňování celní politiky na Celní správu ČR a na hospodářství České republiky;
- popsat současný a možný budoucí vývoj celní politiky.

Při zpracovávání této práce bylo čerpáno jak z odborné literatury z oblasti finančního práva, mezinárodního obchodu, hospodářské politiky, tak i z právních předpisů, výročních zpráv a z časopisu Clo Douane. Využito bylo také internetových zdrojů, především internetových stránek Celní správy ČR, Českého statistického úřadu, Evropské komise a Ministerstva financí ČR.

1 ZÁKLADNÍ POJMY Z OBLASTI CELNÍ POLITIKY

V této kapitole jsou uvedeny základní pojmy, které se pojí s problematikou celní politiky a jsou nezbytné pro pochopení celého textu. Bude se jednat o pojmy jako je clo a jeho základní funkce, celní politiku, celní orgány, organizaci Celní správy ČR a na závěr o právní rámec, kterým se tato problematika řídí a celní unii.

1.1 Definice cla a jeho funkce

Clo, resp. celní poplatek, je dávka vybíraná státem při přechodu zboží přes celní hranici¹. Jelikož žádný současný platný předpis nedefinuje clo jako takové, vycházíme z definice používané profesorem finančního práva na Karlově univerzitě v Praze M. Bakešem, který clo definoval jako „*povinou platbu sui generis², stanovenou právními předpisy, která je vybrána v souvislosti s přechodem zboží přes hranice od osob, které zboží dováží, respektive vyvázejí, nebo od osob, pro které je takového zboží dováženo nebo vyváženo.*“³

Clo plní několik funkcí, nejdůležitější a zároveň nejznámější z nich jsou funkce fiskální a obchodně politická.

Funkcí fiskální clo zajišťuje naplňování příjmové stránky příslušného veřejného rozpočtu, tato funkce je původním významem výběru cla. Před rokem 1989 byla fiskální funkce v ČR potlačena a své významnosti získala až po přechodu k tržnímu hospodářství, kdy se clo zase stalo součástí soustavy rozpočtových příjmů. Objem vybraného cla se před vstupem České republiky do Evropské unie pohyboval zhruba v rozpětí 10–20 miliard Kč ročně a podíl cla na rozpočtových příjmech činil okolo 3 % z celkových příjmů státního rozpočtu ČR⁴. V současné době cla vybrané na území České republiky tvoří vlastní příjem Evropských společenství zahrnutý do rozpočtu Evropské unie. Česká republika je oprávněna si ponechat 25 % z výnosu cla vybraného na jejím území k pokrytí nákladů. Jedná se o částku kolem 1,3 mld. Kč ročně.⁵ V roce 2012 představovalo clo vybrané na území EU téměř 13 % rozpočtu EU (16,3 miliardy eur)⁶.

¹ Clo. *Celní správa České republiky* [online]. 3. 12. 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/clo/Stranky/default.aspx>

² Sui generis je latinské rčení znamenající svého druhu - *Slovník cizích slov ABZ: Latinsky* [online]. [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/sui-generis>

³ BAKEŠ, Milan. Teoretické otázky finančního práva. Praha: Univerzita Karlova, 1979, s. 102

⁴ BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 5., upr. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice., str. 290

⁵ Tamtéž

⁶ *Politiky Evropské unie: Celní unie EU* [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014, Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/customs_cs.pdf, str. 12

Funkce obchodně politická znamená, že clo slouží jako významný instrument hospodářské politiky státu, resp. států, pokud se jedná o clo vybírané v rámci celní unie. Prostřednictvím výše celních sazeb a systému celních osvobození je státem či orgány celní unie ovlivňována výše cen různých druhů zboží, a tím i jejich spotřeba, dovoz a vývoz. To vše slouží k ovlivňování obchodní bilance i k ovlivňování strukturálního vývoje ekonomiky.⁷

Stát nebo skupina států používá clo jako tzv. ochranný prostředek pro ochranu vnitřního trhu před zbožím z okolních zemí (ochranná funkce), či jako prostředek ekonomické formy politického boje⁸ např. ve formě uvalení embarg.

Vyměňování cel je jedním z hlavních nástrojů, které vlády používají ke zvyšování příjmů a k ovlivňování rozvoje jednotlivých odvětví. Vybíráním celních poplatků pak dochází k regulaci dovozu a k vytváření konkurenčního prostředí na domácím trhu. Vybírání cla kontroluje celní správa (celní úřad) té dané země a upravuje ho celní zákon.

Celní operace v EU nyní představují 16 % světového obchodu. Týkají se dovozu a vývozu o hodnotě více než 3 500 miliard eur ročně.⁹

1.2 Celní politika

Specifika celní politiky ČR spočívají v tom, že vstupem do EU se celní prostor ČR stal součástí celního prostoru EU a celní politika ČR přijala zásady společné obchodní politiky i v té části, které se týkají celnictví.

Celní politika je tedy součástí společné obchodní politiky Evropské unie, což přináší jednotlivým členským státům povinnosti:¹⁰

- používat společný celní sazebník TARIC, který je závazným tarifním opatřením pro každý z nich;
- respektovat unii uzavřené dohody o obchodní a hospodářské spolupráci včetně zásad pro používání celních preferencí;

⁷BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 5., upr. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice., str. 290

⁸Clo. *Celní správa České republiky* [online]. 3. 12. 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/clo/Stranky/default.aspx>

⁹Politiky Evropské unie: Celní unie EU [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014, Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/customs_cs.pdf, str. 12

¹⁰Cla a celní řízení v mezinárodním obchodu. *Businessinfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 6. 3. 2007. [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/clo-a-celni-rizeni-v-mezinarodnim-obchod-7677.html>

- v souladu s ustanoveními GATT/WTO uplatňovat antidumpingová opatření a respektovat jejich uplatnění.

Otázky mezinárodní celně-obchodní integrace byly řešeny zejména v rámci úmluvy GATT (General Agreement on Tariffs and Trade, Všeobecná dohoda o clech a obchodu). Jedná se o první mnohostrannou obchodní a celní mezinárodní dohodu, která vstoupila v platnost v roce 1948¹¹, sdružovala 23 členů a mezi signatáři bylo i Československo. Základním cílem GATT bylo postupné omezení a odstranění existujících administrativních bariér a zamezení hospodářské diskriminace u jednotlivých států.

Mezi výsledky jednání GATT se řadí i vytvoření Světové obchodní organizace (World Trade Organisation; WTO) v roce 1994¹², která se zabývá mezinárodním obchodem se zbožím a službami (GATT upravovat pouze obchod se zbožím), ochranou práv duševního vlastnictví i investiční činností.

1.3 Celní orgány

Celní orgány jsou specializované orgány státní správy s odvětvovou působností v oblasti celnictví, celní politiky a navazujících oblastí. Dnes již vykonávají rovněž správu spotřebních daní, energetických daní, daně z případné hodnoty vybírané při dovozu a poplatků spojených s dovozem a vývozem.¹³ Jsou v první linii boje proti nebezpečnému zboží, nezákonnému obchodu, podvodům a organizované trestné činnosti. Zároveň usnadňují obchod v maximální možné míře.

1.3.1 Celní správa a její organizace

Česká celní správa, stejně jako celní správy ostatních států, má dva základní úkoly, kterými jsou ochrana a regulace domácího trhu formou výběru cla z dováženého zboží a dohled nad tím, aby toto zboží neohrožovalo životy nebo zdraví lidí, zvířat či rostlin.¹⁴

Celní správa ČR je vedle správního orgánu současně i bezpečnostním sborem a její činnost zapadá do systému celního dohledu nad zbožím v rámci jednotného celního území EU a při realizaci tohoto dohledu postupuje podle jednotných celních předpisů Společenství. Určené útvary celní správy mají postavení policejního orgánu (orgán činného v trestním řízení) pro

¹¹MACHKOVÁ, Hana, ČERNOHLÁVKOVÁ Eva, SATO Alexej. *Mezinárodní obchodní operace*. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014, str. 150

¹²Tamtéž, str. 151

¹³BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 5., upr. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice, str. 40

¹⁴ O České celní správě. *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/o-ceske-CS.aspx>

vybrané trestní činy.¹⁵ Mezi tyto trestné činy můžeme řadit např.: podloudnictví s omamnými látkami, daňové či celní podvody, neoprávněné nakládání s odpady či porušování autorského práva. Celní správa ČR je také zařazena do složek Integrovaného záchranného systému země, aby mohla působit v mimořádných a krizových situacích s ostatními bezpečnostními a záchrannými sbory.

Vývoj ekonomické situace, včetně zahájení příprav na členství v EU, naléhavě vyžadoval, aby Celní správa ČR při plnění svých úkolů co nejvíce usnadňovala legální mezinárodní obchod. Tohoto cíle mohlo být dosaženo jen za pomoci modernizace celní správy, a to jak v oblasti celního řízení, tak i v oblasti technického vybavení, zejména celního informačního systému (CIS). Další významnou okolností, která výrazně předurčila současnou podobu české celní správy, byl vstup ČR do Evropské unie. Z pohledu celní správy nešlo jen o samotný akt vstupu, ale o dlouholeté období sblížování celní legislativy a celních postupů s evropskými standardy. Navíc došlo v důsledku rozšíření EU ke zrušení pravidelných celních kontrol na pozemních hranicích ČR, celní správě naopak přibyly nové úkoly (např. v oblasti společné zemědělské politiky). Současně s těmito změnami došlo také ke snížení počtu zaměstnanců celní správy a k úpravě její organizační struktury.¹⁶ Poslední klíčovou změnou prošla celní správa ke dni 1. ledna 2013, kdy přešla její organizační struktura ze třístupňové na dvoustupňovou.

Celní správa ČR spadá pod Ministerstvo financí ČR a její organizační strukturu tvoří Generální ředitelství cel ČR, jemu je podřízeno 15 celních úřadů.¹⁷ Celní úřady jsou základními výkonnými jednotkami Celní správy ČR, ve které jsou soustředěny všechny její základní činnosti.

Specifikem České republiky je skutečnost, že, s výjimkou mezinárodních letišť, nemá žádnou hranici s nečlenskými zeměmi. Na těchto letištích, jmenujme Letiště Václava Havla v Praze nebo Letiště Leoše Janáčka v Ostravě, vykovává celní správa veškeré činnosti související s klasickou kontrolou na hranicích.¹⁸

¹⁵Kompetence: Čím se zabývá celní správa. *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/kompetence/Stranky/default.aspx>

¹⁶O České celní správě. *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/o-ceske-CS.aspx>

¹⁷O nás: Organizační struktura Celní správy České republiky. *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Stranky/organizacni-struktura-celni-spravy-ceske-republiky1.aspx>

¹⁸Celní správa České republiky: *The Czech Customs Administration*. Praha: vydalo Generální ředitelství cel, prosinec, 2012, 29 s.

1.4 Právní úprava celnictví

V rámci celního řízení od vstupu do Evropské unie už postupy celních orgánů neupravuje pouze národní legislativa, ale především legislativa EU, která definuje jednotné postupy celního řízení pro všechny její členské státy. Pro potřeby bakalářské práce jsou uvedeny pouze některé ze zákonů, dle kterých se celní problematika řídí.

Z předpisů České republiky je jedná především o:¹⁹

- Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon;
- Zákon č. 17/2012 Sb., zákon o celní správě České republiky;
- Zákon č. 191/1991 Sb., o opatřeních týkajících se dovozu, vývozu a zpětného vývozu zboží porušujícího některá práva duševního vlastnictví;
- Zákon č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele;
- dále např. Zákon o právu autorském, o ochranných známkách, o užitných vzorech nebo o léčivech.

Základní právní předpis upravující clo představuje Zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů, který upravuje základním způsobem zejména povinnosti a oprávnění celníka, problematiku dovozu a vývozu, s tím související celní režimy a dále také celní přestupky a delikty. Po vstupu ČR do Evropské unie bylo mnoho jeho ustanovení zrušeno a uplatňuje se tehdy, pokud není daný právní vztah upraven v bezprostředně závazném předpisu Společenství.²⁰

Základními předpisy EU v oblasti celnictví jsou:²¹

- Nařízení Rady (ES) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává Celní kodex Společenství;
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 608/2013 ze dne 12. června 2013 o vymáhání práv duševního vlastnictví celními orgány;
- Nařízení Rady (EHS) č. 2658/1987 ze dne 23. července 1987 o sazební a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, u tohoto právního předpisů dochází každoročně ke změně přílohy č. 1, která obsahuje společný celní sazebník;

¹⁹ Clo. *Celní správa České republiky* [online]. 3. 12. 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/clo/Stranky/default.aspx>

²⁰ STAŇEK, Jaroslav. *Celní právo a správa. (přednáška)* Pardubice: Univerzita Pardubice, 02-10-2014.

²¹ Tamtéž

- Nařízení Rady (EHS) č. 918/1983 ze dne 28. března 1983 o systému Společenství pro osvobození od cla.

Kromě uvedených předpisů upravuje problematiku celnictví mnoho dalších právních předpisů.

1.5 Celní unie

Státy EU mezi sebou odstranily celní poplatky po ustavení celní unie, a následně stanovily společné celní sazebníky vůči nečlenským zemím Unie. Celní unie je, po zóně volné obchodu, druhým stupněm ekonomické integrace (třetím je společný trh a čtvrtým, nejvyšším stupněm, hospodářská a měnová unie).²²

Vytvořením celní unie roku 1968 se v praxi uskutečňuje svoboda pohybu zboží mezi členskými státy a společná obchodní politika členských zemí vůči zemím, které do Společenství nepatří.

Celní unie byla jedním z prvních úspěchů v dějinách Evropské unie, což představuje velmi důležitý aspekt v globalizovaném prostředí 21. století. Na zboží dovážené ze zbytku světa používají členové celní unie stejné celní sazby (mezi sebou nemají stanovené interní tarify). Celní unie EU je velmi propracovaná, uplatňuje rozsáhlý soubor společných pravidel pro dovoz i vývoz a zcela odstranila kontroly mezi svými členy.²³

Celní unie obklopuje vnitřní trh EU a umožňuje vnitřní volný pohyb zboží tím, že kontroluje vnější dovoz a vývoz. Existence vnitřního trhu by byla bez celní unie nemyslitelná.

Celní unie nefunguje pouze v EU, existuje i jinde ve světě, například Mercosur sdružuje některé jihoamerické země. Celní unie existuje dále mezi Ruskem a sousedními zeměmi. Dohody o volném obchodu se od celní unie liší v tom, že pouze ruší cla mezi dotýcnými zeměmi, není zde prvek stejných celních sazeb na zboží pocházející z ostatních zemí.²⁴

²² Celní unie: Jednotná celní politika mezi státy EU. *Encyklopedie* [online]. [cit. 2014-12-03]. Dostupné z: <http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=2&tema=64>

²³ Politiky Evropské unie: Celní unie EU [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014, 12 s. Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/customs_cs.pdf

²⁴ tamtéž

2 VÝVOJ CELNÍ POLITIKY V ČESKÉ REPUBLICE PŘED VSTUPEM DO EVROPSKÉ UNIE

Druhá kapitola je věnována situaci, která byla v Československu před rokem 1993. Pokračuje vznikem samostatné České republiky a přechodem na tržní ekonomiku. Na závěr kapitoly je uvedeno jaké přípravy učinila Česká republika provstup do EUa výsledky činnosti Celní správy ČR v obdobím od roku 2000 až 2004.

2.1 Situace před rokem 1993

ČR jako „srdce“ Evropy byla, je a vždy bude prostor, který je předurčený pro obchodní cesty. Dějiny celnictví, které jsou těsně spojeny s obchodními transakcemi, sahají hluboko do historie, kdy clo vzniklo jako soukromoprávní dávka. Jednalo se o vrchností vybíranou dávku od cestujících a kupců, nešlo o platbu za zboží, ale spíše o mýtné za použití cest, mostů apod.²⁵ Tehdy byla účelem této dávky určitá náhrada panovníkovi za náklady vynaložené na výstavbu cest.

Československá republika převzala právní řád a správní systém bývalého Rakouska-Uherska z roku 1906 společně s celním tarifem. Změny se celnímu tarifu dostalo až roku 1921, kdy bylo využito francouzského vzoru se silnými ochrannými prvky. V roce 1930 zasáhla ČSR světová hospodářská krize a došlo tak ke zvyšování celních sazeb a současně k ochromení zahraničního obchodu.²⁶

Po roce 1933 se situace na hranicích razantně přiostrčila. Po obsazení Českých zemí Německem a odtržení Slovenska byla vytvořena CU s Německem. Z důvodu celního propojení byl zrušen dosavadní celní sazebník a zaveden Sazebník říšský.²⁷

Po osvobození Československa v roce 1945 se změnilы mocensko-politické poměry ve střední a východní Evropě.²⁸ Do roku 1989 byla Československá socialistická republika součástí Rady vzájemné hospodářské pomoci, došlo k reorganizaci celnictví a clo tak ztratilo svůj původní význam, stalo se záležitostí především politickou.

²⁵ KUŽEL Radovan, PRŮŠA Petr. *Celní hospodářství a daňová soustava*. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita, 2003., str. 3

²⁶Tamtéž, str. 32

²⁷Tamtéž, str. 33

²⁸PET'OVSKÁ Alena, MATOUŠEK Pavel, SABELOVÁ Lenka. *Clo: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 3. 2007*. Vyd. 1., str. 11

Před rokem 1989 byl veškerý zahraniční obchod realizován prostřednictvím zhruba padesáti organizací zahraničního obchodu, které byly plně pod kontrolou tehdejšího ministerstva zahraničního obchodu.

Novodobá historie celnictví v ČR je úzce spjata s přechodem z centrálně plánované ekonomiky na ekonomiku tržní po listopadu 1989 (tzv. ekonomickou transformací) a rozdělením československé federace.

Po otevření hranic v roce 1989 a ještě více po rozdělení Československé republiky 1. 1. 1993 dochází v České republice ke zřizování nových hraničních přechodů, celních úřadů a k nárůstu počtu příslušníků celní správy.²⁹

Po 17. listopadu 1989 bylo tedy nutno provést v dosavadních daňových předpisech řadu proměn, proto v průběhu let 1990—1992 docházelo ke změnám, například byla dočasně zavedena i nová daň a to daň dovozní³⁰. Již v roce 1990 bylo rozhodnuto o provedení radikální daňové reformy k 1. lednu 1993, aby se náš daňový systém přizpůsoboval evropským daňovým systémům, lépe vyhovoval potřebám podnikání a byly odstraněny nedostatky dosavadního systému. Další důležitou změnou tohoto období bylo přijetí zákona č. 227/1993 Sb., o správě daní a poplatků jako procesního předpisu.

Díky transformaci byly zjištěny i nedostatky v dosavadní daňové správě a to především nemožnost plnění úkolů, které se s tržní ekonomikou pojí, bylo tedy nutné vytvoření orgánů, které by tyto úkoly vykonávaly.

K lednu 1991 byl proto vytvořen zákon č. 531/1990 Sb., o územních finančních orgánech³¹, který zakládá 8 finančních ředitelství a 218 finančních úřadů. Územní finanční orgány vykonávají správu všech daní a některých příjmů veřejných rozpočtů.

2.2 Celní politika České republiky

Reforma celní legislativy byla založena na celním systému Evropské unie, probíhala v několika etapách a vyvrcholila přijetím moderního celního zákona č. 13/1993 Sb., který

²⁹PET'OVSKÁ, Alena, Pavel MATOUŠEK a Lenka SABELOVÁ. *Clo: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.3.2007*. Vyd. 1., str. 11

³⁰Historie MF 1918-2004: část čtvrtá - Nový začátek 1989 - 2004. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 17. 8. 2005 [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/historie-ministerstva/publikace-o-historii-mf/historie-mf-1918-2004-18470>

³¹Zákon České národní rady ze dne 28. listopadu 1990 o územních finančních orgánech., Česká republika, In: 531/1990 Sb. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d8539v11334-zakon-c-531-1990-sb-o-uzemnich-financnich-organech/>

nabyl účinnosti v lednu 1993³² a nahradil tak zákon z roku 1974. Tento nový zákon odpovídal podmínkám tržního hospodářství a činnosti české celní správy přibližoval k právním podmínkám v Evropské unii. Tímto datem také začíná historie Celní správy ČR, bylo zřízeno Generální ředitelství, jemuž bylo podřízeno 21 oblastních celních úřadů a jim dále 136 celních úřadů. Celní správa také úzce spolupracovala s mezinárodními organizacemi a celními správami jiných států.

V roce 1993 dochází k uzavření Mezinárodní smlouvy o vytváření celní unie mezi Českou a Slovenskou republikou. Touto smlouvou došlo k odstranění obchodních překážek a nalezení společného celního tarifu, smluvní strany mezi sebou nebudou uplatňovat vývozní či dovozní cla či jiné poplatky. Se Slovenskem dochází k usnadnění celních formalit formou různých zjednodušených postupů.

Současně se Česká republika postupně stále více integruje do Evropy, začala se začleňovat do světové ekonomiky, vstoupila do skupiny Světové banky v roce 1993, do Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) v roce 1995 a ve stejném roce se přidala i do Světové obchodní organizace (WTO).

Po sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi ČR na jedné straně a Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně druhé v roce 1995 dochází k postupnému preferenčnímu snižování celních sazeb pro zboží v rámci obchodu mezi ČR a EU. Postupné snižování celních sazeb ve vzájemném obchodu končí na 100% preferenci, tj. úplné bezcelní výměně zboží.³³

K významným změnám z hlediska úpravy organizace celní správy došlo novelou celního zákona v roce 1997, kdy se v ustanoveních **§ 3 celního zákona se uvádí**³⁴:

(1) Celní orgány jsou orgány státní správy s působností v oblasti celnictví, celní politiky, celních sazeb a celní statistiky (s účinností od 1. 7. 1997 se připojuje text: a dalších oblastech stanovených tímto nebo zvláštním zákonem).

(2) Celní orgány vykonávají rovněž správu:

³²Celní správa České republiky: *The Czech Customs Administration*. Praha: vydalo Generální ředitelství cel, prosinec, 2012, 10 s.

³³PETOVSKÁ Alena, MATOUŠEK Pavel, SABELOVÁ Lenka. *Clo: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.3.2007*. Vyd. 1., str. 11

³⁴Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu 1999. *Postup celních orgánů při plnění příjmů státního rozpočtu: 98/02*. Dostupné z: <http://www.nku.cz/kon-zavery/K98002.pdf>

- a) daně z přidané hodnoty a spotřebních daní (do 30. 6.1997) vybíraných při dovozu (s účinností od 1. 7. 1997 bylo nahrazeno textem: ‘ v rozsahu stanoveném zvláštním zákonem),
- b) poplatků spojených s dovozem a vývozem,
- c) silničních daní u zahraničních osob.

Po reorganizaci v roce 1997 byly oblastní celní úřady nahrazeny 8 celními ředitelstvími (Praha, České Budějovice, Plzeň, Hradec Králové, Brno, Olomouc a Ostrava), jimž bylo podřízeno 91 celních úřadů s řadou poboček³⁵. Z důvodu zrušení Ministerstva zahraničního obchodu k 31. 12. 1992 tak přešla celní správa do působnosti Ministerstva financí³⁶.

Od 1. ledna 2003 nabyl účinnosti zákon č. 587/2003 Sb., o spotřebních daních³⁷, který zpracovává příslušné předpisy Evropských společenství a upravuje podmínky zdaňování minerálních olejů, lihu, piva, vína a meziproductů a tabákových výrobků spotřebními daněmi a také způsob značení a prodeje těchto výrobků.

2.2.1 Přípravy na vstup České republiky do Evropské unie

Od roku 1996, kdy ČR podala oficiální přihlášku k přijetí do Evropské unie, již probíhala jednání o jejím přistoupení. Celní správa ČR zpracovala vlastní dokument „Předpřístupová strategie celní správy“, který byl základním nástrojem koncepčního řízení přípravy celé oblasti celnictví na přistoupení k EU. Tento dokument byl pravidelně aktualizován a v roce 2002 byla vypracována „Přístupová strategie celní správy“, která již obsahuje identifikaci úkolů pro přístupové období.³⁸

V roce 2001 pokračovalo plnění úkolů v oblasti koordinace přípravy celní správy na vstup do EU. Ve spolupráci s Ministerstvem financí byla provedena aktualizace “Národního programu přípravy vstupu ČR do EU“ a zajišťovány materiály a podklady průběžně vyžadované

³⁵Historie MF 1918-2004: část čtvrtá - Nový začátek 1989 - 2004. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 17. 8. 2005 [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/historie-ministerstva/publikace-o-historii-mf/historie-mf-1918-2004-18470>

³⁶O nás, Z historie celníků na území dnešní ČR. *Celní správa ČR* [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/celni-sprava.aspx>

³⁷Zákon č. 353/2003 Sb., O spotřební dani. In: *Daňové předpisy. Česká republika*, [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spotrebni-dan/cast1.aspx>, §1

³⁸Celní správa ČR a příprava vstupu do EU. *Agris: Agrární www portál* [online]. 12.06. 2000 [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: http://www.agris.cz/zemedelstvi?id_a=96498

Evropskou komisí pro účely Pravidelné zprávy.³⁹

S ohledem na vstup ČR do EU byl zahájen proces transformace celní správy, probíhala jednání k získání nových kompetencí celních orgánů. Bylo nutné zabezpečit zpracování právních norem v návaznosti na legislativu EU. Proto probíhal proces vzdělávání zaměstnanců celní správy v souvislosti s touto novelizací. Tento proces probíhal za mezinárodní spolupráce specialistů z členských zemí EU.

2.2.2 Celní a daňové příjmy před vstupem do Evropské unie

V následující části je uveden vývoj celních a daňových příjmů v milionech korun, které byly vybrány v letech 2000—2004 Celní správou ČR (viz Tabulka č. 1).

V období let 2000 až 2003 byl vývoj celních a daňových příjmů ovlivněn především snižováním celních sazeb v mezinárodním obchodě a přípravou na vstup do EU. V tomto období celkové celní a daňové příjmy plynoucí do státního rozpočtu (SR) pohybují v rozmezí od 244 332 mil. Kč do 286 717 mil. Kč a vyvíjejí se tak dle očekávání (v roce 2003 nastal pouze 1% propad oproti roku 2000). Největší změna nastala u daně spotřební a to snížení o 20 123 mil. Kč, což je o 51 % v porovnání s rokem 2000. Pozitivní dopad můžeme v tomto období sledovat pouze na příjmu z DPH, který vzrostl od roku 2000 do roku 2003 o více než 15 %, což vyplývá z Tabulky č. 1.

Tabulka č. 1: Celní a daňové příjmy Celní správy ČR 2000—2004 (v mil. Kč)

	2000	2001	2002	2003	2004
DPH	209 440	234 000	224 089	241 064	142 171
SPD*	40 165	42 701	20 233	20 042	12 370
Clo do SR**	13 612	10 015	9 775	10 252	3 269
Clo do EU	-	-	-	-	817
Celkem příjem do SR***	263 216	286 717	244 332	261 116	154 547

*SPD: Spotřební daň celkem

** SR: Státní rozpočet České republiky

*** Celkem příjem do SR: v této částce není započítán výběr cla do EU

Zdroj: Vlastní zpracování na základě: Celní správy České republiky. Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR z let 2000-2004 [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z:

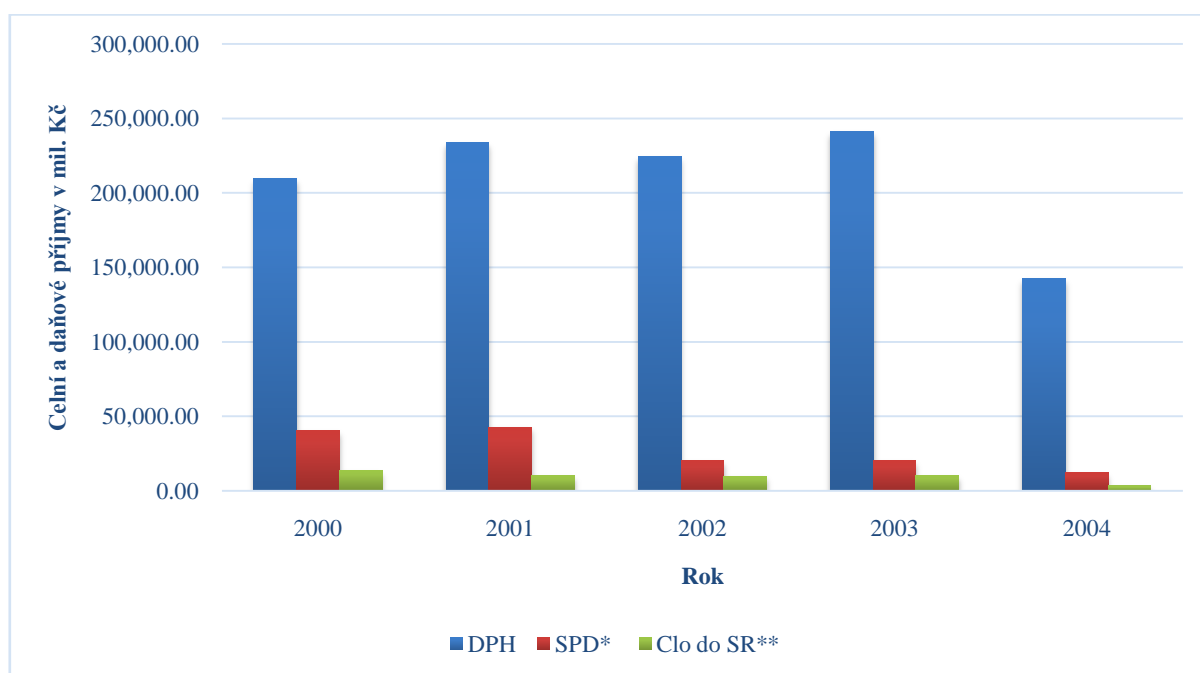
<https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocnizpravy.aspx>,

³⁹ Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2001. *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v%C3%BDsledc%C3%ADch%20C4%8Dinnosti%20Celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20C4%8CR%20za%20rok%202001.pdf>

Vstup do Evropské unie udělal rok 2004 specifickým, protože ČR na základě předpisů EU začala odvádět 75 % vyměřeného cla do Evropské unie, zbylých 25 %, což v tomto roce činilo 817 mil. Kč⁴⁰, stále směřovalo do státního rozpočtu ČR.

Podstatné snížení příjmů cla a daní mezi lety 2003 a 2004, a to o 41 %, bylo ovlivněno především vstupem České Republiky do EU. K nejvýraznějšímu poklesu v roce 2004 došlo u cla, a to téměř o 70 %, ve srovnání s rokem 2003. Důvodem byl především výrazný podíl členských států EU na celkové zahraničně obchodní činnosti ČR před vstupem do EU.

Vývoj celních a daňových příjmů vybraných Celní správou ČR mezi lety 2000 až 2004 zobrazuje Obrázek č. 1. V roce 2004 došlo k poklesu celkového odvodu do SR téměř o polovinu původní hodnoty z roku 2000. U DPH můžeme sledovat pokles o 32 %, u SPD o 70 % a u cla, kde nastal největší zlom, dokonce o 76 % ve srovnání s rokem 2000.

Obrázek č. 1: Celní a daňové příjmy Celní správy ČR 2000—2004

*SPD: Spotřební daň celkem

**SR: Státní rozpočet, v této částce není započítáno clo plynoucí do EU

Zdroj: Vlastní zpracování na základě: Celní správy České republiky. Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR z let 2000-2004 [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z:

<https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>,

⁴⁰Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2004. *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v%C3%BDsledc%C3%ADch%20C4%8Dinnosti%20Celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20C4%8CR%20za%20rok%202004.pdf>

3 CELNÍ POLITIKA PO VSTUPU ČESKÉ REPUBLIKY DO EVROPSKÉ UNIE

Ve třetí kapitole jsou uvedeny zásadní změny, které vstup do Evropské unie pro Českou republiku znamenal, zejména dopady na Celní správu ČR, dále základní informace o integrovaném celním tarifu (TARIC) a o statistickém systému Intrastat. A v poslední části jsou rozebrány dopady vstupu do EU na celní a daňové příjmy vybrané Celní správou ČR.

3.1 Celní správa po vstupu do Evropské unie

Dnes se Česká republika nachází uvnitř EU a nemá žádnou hranici s nečlenskou zemí. Rozsah a výkon celnictví je upraven právním předpisy Společenství a je zaveden jednotný integrovaný celní tarif (TARIC), který nahradil národní celní sazebník, což ovšem neznamená, že se význam celnictví snížil, další povinností je vést statistický systém Intrastat.

Mimořádně významná změna nastala 1. května 2004 vstupem České republiky do Evropské unie. Toto připojení mělo na Celní správu ČR zásadní dopady, Česká republika se stala součástí celní unie a vůči třetím zemím od tohoto data uplatňuje společnou obchodní politiku EU.

Tato politika spadá do výlučné kompetence Společenství, a proto ke stejnému datu ČR ztratila svoji suverenitu při tvorbě obchodní politiky, ale podílí se na formování společné obchodní politiky EU a v souladu se zakládajícími smlouvami, a to následujícím způsobem:⁴¹

- přenesla část zákonodárné iniciativy vlády na Evropskou komisi a zákonodárné rozhodovací pravomoci z parlamentu na Radu EU a Evropský parlament;
- převzala komunitární obchodně politické právní předpisy a ukončila platnost všech relevantních národních právních předpisů;
- stala se smluvní stranou mezinárodních dohod uzavřených ES se třetími zeměmi;
- ukončila aplikaci dohod s Evropským společenstvím a jakýchkoli dalších mezinárodních dohod se třetími státy, které nejsou kompatibilní se členstvím v EU;
- zachovala si své členství ve WTO, ale respektuje skutečnost, že členem WTO je současně s členskými státy EU též ES.

⁴¹ PLCHOVÁ, Božena, ABRHÁM Josef a HELÍSEK Mojmir. *Česká republika a EU: ekonomika - měna - hospodářská politika*. 1. vyd., str. 124

Vstup České republiky do Evropské unie a její začlenění do evropského trhu bez celních bariér přinesly celní správě snížení množství výkonových ukazatelů v celním odbavování zboží, ale i nové činnosti, kterými byla CS pověřena, toto snížení výkonů vyrovnaly a rozšířily působnosti Celní správy ČR.⁴²

Podle pravidel společné obchodní politiky cla vybíraná na vnější hranici při dovozu zboží do EU jsou ze 75 % do společného komunitárního rozpočtu, členské země si mohou ponechat 25 % hodnoty cel vybraných jejími celními orgány jako příjem národního státního rozpočtu. Dodržováním tohoto pravidla došlo pro ČR vstupem do EU ke ztrátě v příjmové části státního rozpočtu, která pochází z dovozních cel. Iniciativním orgánem společné obchodní politiky je Evropská komise, která předkládá Radě návrhy na konkrétní opatření⁴³.

Po vstupu ČR do EU je mnoho formalit upraveno celními předpisy EU, což mělo dopad na zkrácení celního zákona č. 1/1993 Sb., kde je již v **úvodním ustanovení § 1** uvedeno, že tento zákon upravuje:⁴⁴

- a) v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie právní vztahy vznikající při výkonu veřejné správy v oblasti dohledu nad mezinárodním obchodem EU;
- b) některé další právní vztahy v oblasti celnictví.

Vývoj celní správy v oblasti organizační byl završen zákonem o Celní správě České republiky č. 185/2004 Sb. Dne 1. 5. 2004 přestalo být GŘC zvláštní složkou Ministerstva financí ČR a stalo se samostatným správním úřadem pro oblast celnictví s celostátní územní působností podřízeným Ministerstvu financí. Generální ředitelství cel spolu s celními ředitelstvími a celními úřady vytvořilo Celní správu České republiky jako soustavu celních orgánů, která je bezpečnostním sborem.⁴⁵

3.2 Integrovaný celní sazebník Evropského společenství

Celní formality uplatňované při dovozu zboží do EU jsou založeny na celně-tarifním zařazování zboží podle integrovaného celní sazebníku Společenství (TARIC), jehož právním

⁴²PET'OVSKÁ Alena, MATOUŠEK Pavel, SABELOVÁ Lenka. *Clo: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 3. 2007*. Vyd. 1., str. 13

⁴³Tamtéž, str. 34

⁴⁴Zákon č. 13/1993 Sb., Celní zákon, ve znění pozdějších, Celní předpisy, Česká republika, [online]. [cit. 4.1. 2015] dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=40570&recShow=0&nr=13~2F1993&rpp=15#parCnt>

⁴⁵PET'OVSKÁ Alena, MATOUŠEK Pavel, SABELOVÁ Lenka. *Clo: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 3. 2007*. Vyd. 1., str. 14

základem je nařízení Rady č. 2658/1987, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celní sazebníku, v platném znění.⁴⁶ TARIC zpracovává Evropská komise ve spolupráci s členskými zeměmi a obsahuje především smluvní celní sazby, tedy sazby používané při obchodování se signatáři GATT, pokud nemají s EU uzavřeny dohody, které by umožňovaly jejich celní zvýhodnění.

TARIC existuje ve formě písemné a elektronické, přičemž právně závazná forma TARICu je forma elektronická a to z důvodu častých změn v legislativě Společenství. Elektronická forma TARICu je aktualizována a spravována Evropskou komisí denně a je uveřejňována na jejích stránkách. V ČR je takovým tarifem EČIT 2011 a jeho elektronická forma TARIC.CZ, která je přístupná na internetu Celní správy České republiky.

Základním rozdílem oproti národním celním sazebníkům je metoda použitá pro vyčíslení cla. Zatímco v ČR bylo v minulosti používáno výhradně tzv. sazby valorické (z lat. *advalorem* - podle hodnoty), která vychází z procentně stanovené sazby aplikované na celní hodnotu zboží, je v TARIC celkem běžné používáno i tzv. sazeb specifických, jejichž vyčíslení vychází z pevně stanovených peněžních částek za fyzickou jednotku dovezeného zboží.⁴⁷

Celkově lze říci, že celní sazby v TARICu jsou vyšší, než byly sazby v původním celním sazebníku ČR. Ale průměrné sazby cla každoročně klesají a počet položek s nulovou sazbou roste. Nejvyšší sazby cla zůstávají u mléčných výrobků, masa a dalších produktů zemědělského sektoru.

3.3 Intrastat

Pohyb zboží v rámci členských zemí EU je evidován pouze formou statistických výkazů předávaných celnímu úřadu. Tato evidence je prováděna pomocí Intrastatu, což je systém sběru dat pro statistiku obchodu se zbožím mezi členskými státy EU (intrakomunitární obchod), zahrnující i sběr údajů o pohybu zboží, které není přímo předmětem obchodu mezi obchodními partnery z různých členských států.

Před vstupem do EU se obchod v ČR dělil pouze na vnitřní (tuzemský), který probíhal pouze na našem území a zahraniční obchod, který byl mimo toto území. Vstupem do EU vznikla i další varianta a tou je obchod intrakomunitární, neboli vnitroujinní. Z celního hlediska se jedná o obchod uvnitř území EU mezi jejími členskými státy. Tato varianta nepodléhá

⁴⁶ Sazba u cla, *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/crplzen/faq/Stranky/vyhledani-sazby-cla.aspx>

⁴⁷ PET'OVSKÁ Alena, MATOUŠEK Pavel, SABELOVÁ Lenka. *Clu: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 3. 2007*. Vyd. 1., str. 155

celnímu dohledu, neboť mezi členskými státy nejsou celní hranice. Právě výkaznictví o intrakomunitárním plnění je cílem Intrastatu.

Do Intrastatu se tedy vykazují údaje o pohybu zboží mezi Českou republikou a ostatními členskými státy EU, pokud toto zboží bylo:⁴⁸

- Odesláno z ČR do jiného členského státu EU, přičemž skutečně přestoupilo státní hranici ČR;
- přijato do ČR z jiného členského státu EU, přičemž skutečně přestoupilo státní hranici ČR.

Údaje z výkazu pro Intrastat tvoří podklady pro měsíční statistiky zahraničního obchodu České republiky. Takto zveřejněné údaje může využívat celá řada subjektů: firma samotná, Český statistický úřad, Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR, Česká národní banka, Evropská komise a mnoho dalších. Díky měsíčním statistikám je kromě jiného možné sledovat vývoj obratu zahraničního obchodu a obchodní bilance České republiky a také průběžně zjišťovat, jak naše země udržuje svou pozici v konkurenčním prostředí Evropské unie.⁴⁹

3.4 Dopady vstupu do Evropské unie na Celní správu ČR

V této části práce budou na konkrétních datech demonstrovány dopady uvolňování celní politiky, které po vstupu do Evropské unie nastaly a měly vliv na fiskální oblast státního rozpočtu ČR, na celní správu, tzv. vývoj celních a daňových příjmů, a na personální uspořádání Celní správy ČR.

3.4.1 Dopady na státní rozpočet České republiky

Přijetí společné obchodní politiky EU na celní a daňové příjmy mělo velice podstatný dopad, největší změna jev oblasti příjmů z cla a daní, v případě příjmů z cla se jednalo o jednoznačně negativní dopad.

Příjmy z cla před vstupem do EU jsou zpracované v Tabulce č. 2, kde lze použít rok 2003 a proti němu příjmy za roky 2004 až 2008 k porovnání situace po vstupu do EU. Rok 2004 není pro srovnání objektivní, jak bylo již zmíněno výše, neboť v souladu s předpisy EU je 75 %vyměřeného cla z titulu vzniku celního dluhu od 1. 5. 2004 odvedeno EU,

⁴⁸Co je to Intrastat?, KOVÁŘOVÁ, Petra.. *Intrastat rychle, kvalitně a spolehlivě* [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z:<http://www.e-intrastat.cz/>

⁴⁹Intrastat. *Celní řízení* [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.celnirizeni.cz/intrastat/>

zbylých 25 %, tj. 817 mil. Korun (v Tabulce č. 2 pod názvem Clo do EU), je příjmem státního rozpočtu ČR⁵⁰.

Tabulka č.2: Celní a daňové příjmy Celní správy ČR 2003— 2008 (v mil. Kč)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008
DPH	24 106	142171	3472	389	541	251
SPD*	20042	12370	138	51	33,2	38
Clo do SR**	10252	3269	1248	1218	1436	2204
Clo do EU	-	817	3744	3654	4307	6611
Celkem příjem do SR***	271358	157810	4858	1659	1943	2492

*SPD: Spotřební daň celkem

**SR: Státní rozpočet

***Celkem příjem do SR: v této částce není započítán výběr cla do EU

Zdroj: Vlastní zpracování na základě: Celní správy České republiky. Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR z let 2003-2008 [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>,

Z uvedeného vývoje celních a daňových příjmů vyplývá, že v roce 2008 klesl příjem z DPH vybraný celními úřady o 23 855 mil. Kč, ve srovnání s rokem 2003 (který byl posledním celistvým rokem před vstupem do EU) téměř o 100 %. Novela zákona o DPH, účinná od 1. 1. 2005, výrazně snížila podíl celních orgánů při výběru DPH při dovozu zboží, tato kompetence přešla na územní finanční orgány, což je jeden z důvodů toho výrazného propadu. K nejvýraznějšímu poklesu došlo mezi lety 2003—2005, a to o 237 592 mil. Kč⁵¹ u DPH, 9 003,6 mil. Kč⁵² u celního příjmu.

Dalším důvodem tohoto propadu je nevybírání cla ze zboží pocházejícího z členských zemí, které tvoří více jak 70% dovozů do ČR. Po vstupu ČR do EU došlo k výraznému poklesu příjmu spotřební daně při dovozu zboží ze třetích zemí, což je ilustrováno také v Tabulce č. 2., zároveň došlo ke zvýšení příjmů u vnitrozemských spotřebních daně, která ovšem nemá takový dopad na celkový příjem.

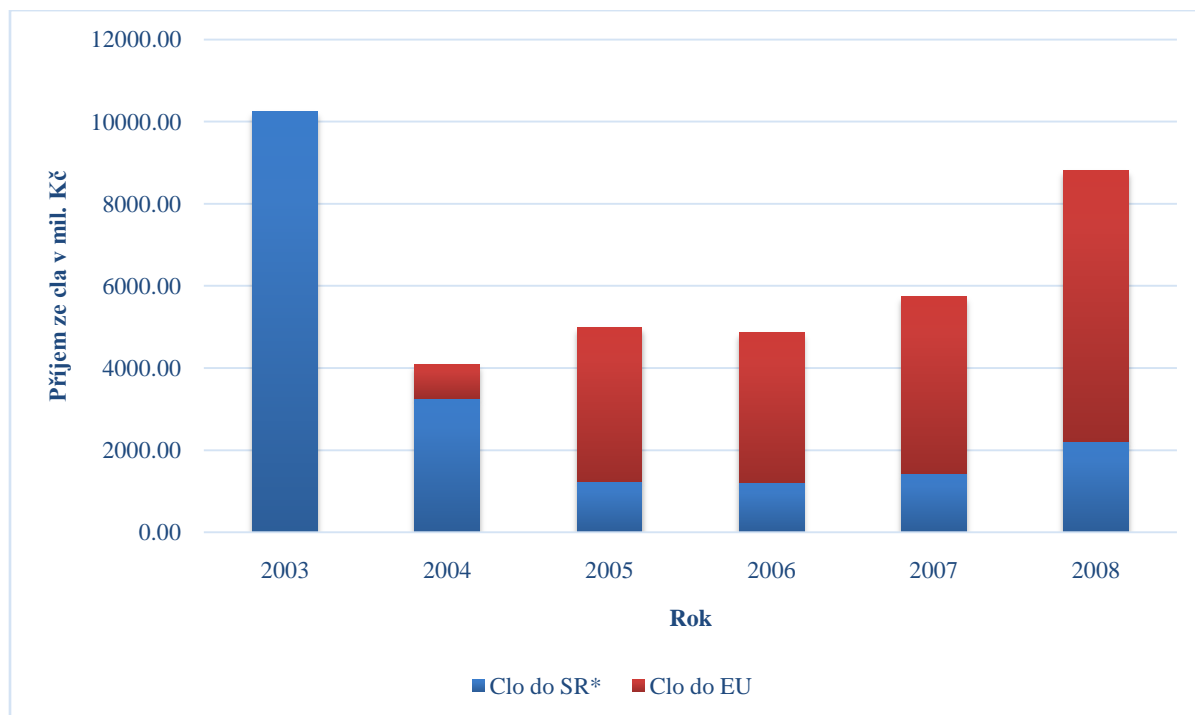
Dopady na celní politiku znázorňuje Obrázek č. 2, který ilustruje pouze příjmy vybrané v celním řízení (snížení významu cla, jako fiskálního příjmu do státního rozpočtu).

⁵⁰Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2004. *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvyInformace%0o%20v%20v%20BDsledc%20ADch%20C4%8Dinnosti%20Celn%20spr%20C3%A1vy%20C4%8CR%20za%20rok%202004.pdf>

⁵¹ Vlastní výpočty dle Celní správy České republiky: Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2003-2008. [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>

⁵² Tamtéž

V roce 2003 směřovalo ještě veškeré vybrané clo do státního rozpočtu ČR, což ve výsledku znamenalo příjem o hodnotě 10 252 mil. Kč. Vstupem do EU se tato hodnota postupně snižovala až na 2 204 mil. Kč, což byl fiskální příjem SR České republiky v roce 2008. V tomto období došlo také ke snížení hodnoty vybraného cla o 80 %, propad činil o 8 848 mil. Kč.

Obrázek č.2: Vývoj celních příjmů mezi lety 2003—2008 a jejich dopad na Státní rozpočet

*SR: Státní rozpočet

Zdroj: Vlastní zpracování na základě: Celní správy České republiky. Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR z let 2003-2008 [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>

Z analýzy příjmů Celní správy ČR za rok 2005 podle Klímové vyplývá, že i když Česká republika nemá v podstatě vnější hranici EU, odvod cla do státního rozpočtu v roce 2005 převýšil původní odhad o 77,1 % a u odvodu do rozpočtu EU došlo také k nárůstu oproti původnímu předpokladu, konkrétně o 95,2 %. Nárůst vybraného cla je důsledkem zvýšeného dovozu ze třetích zemí, zejména z Číny, a důsledné aplikace celních předpisů EU.⁵³

3.4.2 Dopady vstupu do EU na personální uspořádání

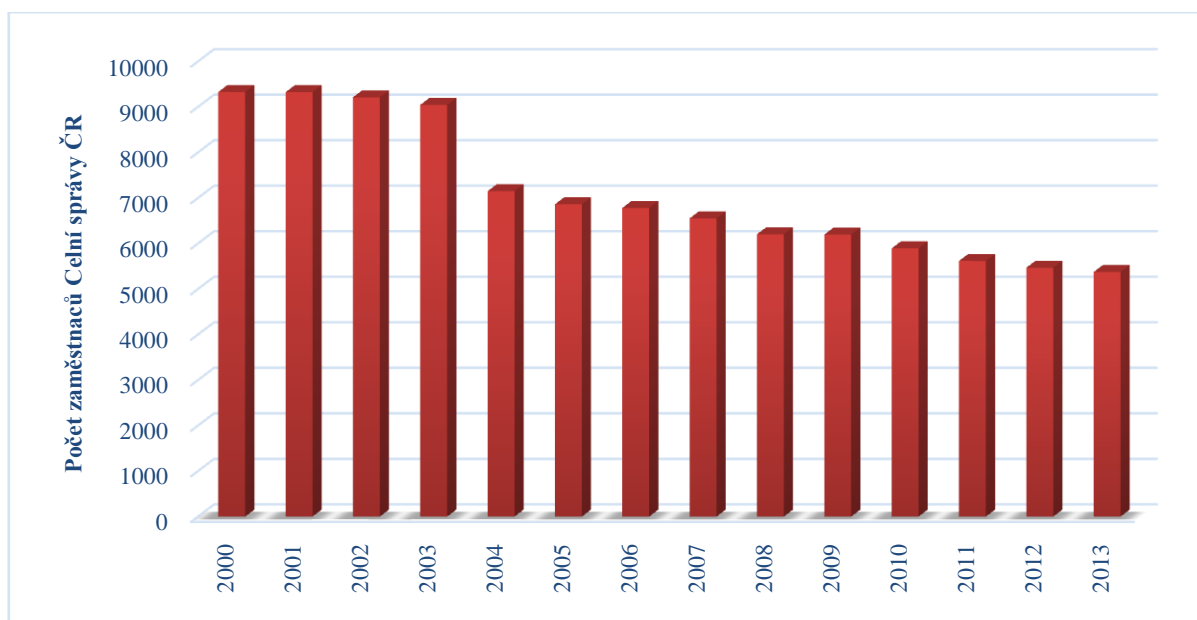
Výsledkem složitého procesu transformace CS byla řada organizačních, personálních a legislativních opatření. Společně se změnou organizačního uspořádání znamenal vstup do

⁵³KLÍMOVÁ, Lilian. Analýza příjmů Celní správa ČR za rok 2005. *CLO-DOUANE: měsíčník Celní správy České republiky*, číslo 2/2006, str. 7

EU pro Celní správu ČR i velkou personální redukcí, toto hledisko na ni mělo obrovský dopad. U většiny pracovníků celní správy muselo dojít k rekvalifikaci, převedení na jinou činnost nebo zrušení jejich pracovního či služebního poměru, tento trend znázorňuje Obrázek č. 3.

Úkoly celních orgánů plní příslušníci celní správy (celníci) a občanští zaměstnanci. Rozdílem mezi těmito kategoriemi je druh pracovněprávního vztahu k celní správě a diferenciací jejich oprávnění.

Celníci jsou fyzické osoby vykonávající v celní správě službu podle zákona upravujícího služební poměr příslušníků bezpečnostních sborů⁵⁴. Občanští zaměstnanci jsou fyzickými osobami, které v celní správě vykonávají činnosti v pracovním poměru⁵⁵.

Obrázek č. 3: Vývoj počtu zaměstnanců Celní správy

Zdroj: Vlastní zpracování na základě: Celní správy České republiky. Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR z let 2000-2013 [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>

Počátkem roku 2000 se Celní správa snažila nezvyšovat počet svých zaměstnanců, kvůli předpokládanému vstupu do EU. Od roku 2000 bojovala s nedostatkem zaměstnanců, ale i tak to bylo pravděpodobně adekvátnější řešení, než kdyby v roce 2004 musela prohloubit počet propuštěných zaměstnanců.

⁵⁴Zákon č. 13/1993 Sb., Celní zákon, ve znění pozdějších, Celní předpisy, Česká republika, [online]. [cit. 4.1. 2015] dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=40570&recShow=0&nr=13~2F1993&rpp=15#parCnt>, §15

⁵⁵Tamtéž, §15

Před vstupem ČR do EU měla CS ČR 237 výkonných útvarů provádějících celní řízení, z toho 91 celních úřadů (78 ve vnitrozemí a 13 pohraničních), 64 poboček celních úřadů (23 ve vnitrozemí a 41 na hraničních přechodech) a 82 celních pracovišť (23 ve vnitrozemí a 59 na hraničních přechodech).⁵⁶

Ke dni 1. 5. 2004 měla CS ČR jen 120 výkonných útvarů provádějících celní řízení, z toho 54 celních úřadů, 48 poboček celních úřadů a 18 detašovaných pracovišť. Z uvedeného počtu byly 4 útvary v postavení hraničních přechodů na letištích s mezinárodním provozem.⁵⁷

Ke dni 1. 1. 2005 byl celkový počet dále redukován na 112 výkonných útvarů provádějících celní řízení, z toho 54 celních úřadů, 33 poboček celních úřadů a 25 detašovaných pracovišť. V důsledku uvedených organizačních změn a v rámci opatření k redukcí Ministerstva financí byl v průběhu roku 2004 ukončen pracovní, resp. služební poměr s 1 896 zaměstnanci CS.⁵⁸

Celní správa v roce 2013 zaměstnávala 5370⁵⁹ pracovníků, v tomto počtu jsou zahrnuté obě výše zmiňované kategorie. Od roku 2000 to znamená cca 47% redukcí lidských zdrojů v Celní správě České republiky, jak je patrné z Obrázku č. 3.

3.5 Dopady vstupu do Evropské unie na ekonomiku České republiky

Mezi hlavní obavy, které byly uváděny jako negativní důsledky vstupu ČR do Evropské unie, náležely především masivní nárůst inflace, zvýšení nezaměstnanosti, pokles průmyslové výroby, dramatické zdražení potravin či zpomalení ekonomického růstu.⁶⁰ Dosavadní vývoj však tyto obavy nepotvrzuje, což je v případě nezaměstnanosti, ekonomického růstu a inflace vidět na Obrázku č. 4. Snad jediný agregát, u kterého mělo dle prognóz dojít k růstu, byl zahraniční obchod, kterého se celní politika dotkla relativně nejvíce, a kterému se budeme věnovat později.

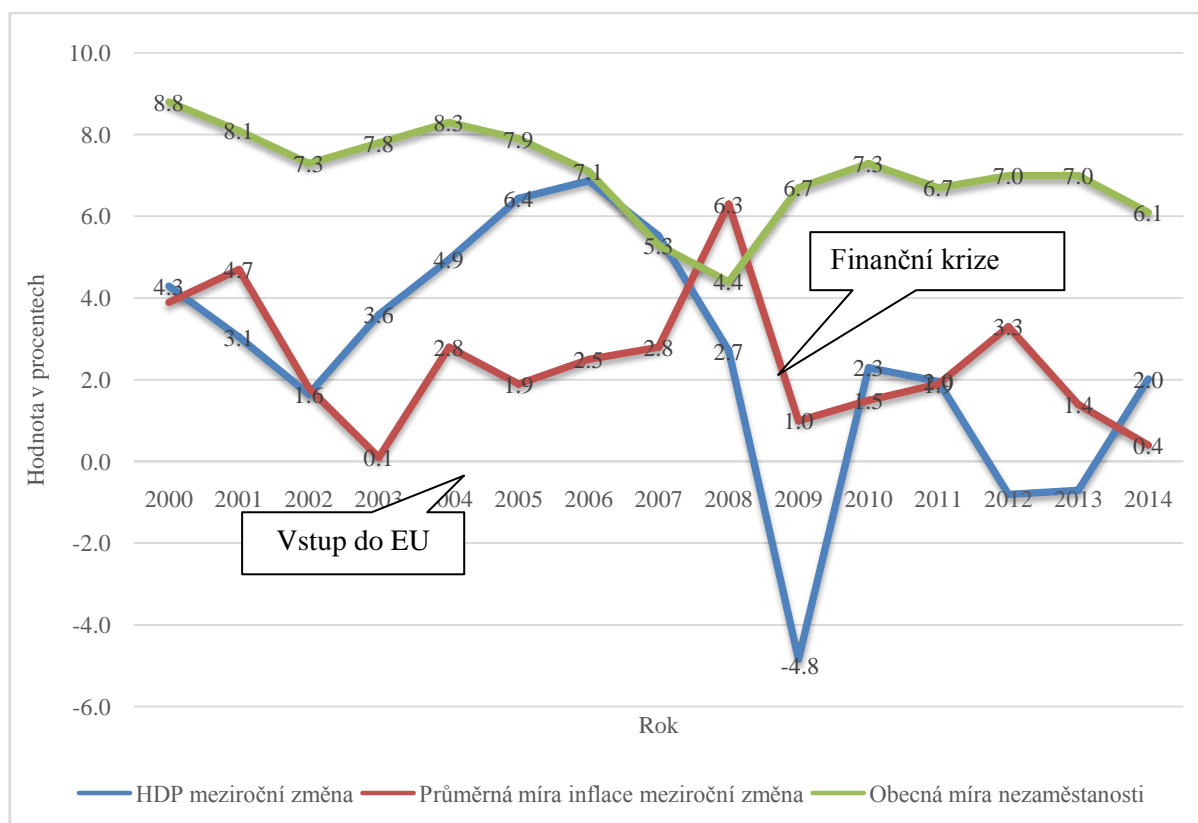
⁵⁶ Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2004. *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v>

⁵⁷ Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2004. *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v%3%BDsledc%3%ADch%20C4%8Dinnosti%20Celn%3%AD%20spr%3%A1vy%20C4%8CR%20za%20rok%202004.pdf>

⁵⁸ Tamtéž

⁵⁹ Měsíčník Celní správy ČR CLO-DOUANE, leden 2013, pro MF – Generální ředitelství cel ČR vydal VLTAVA-LABE-PRESS, Praha, roč. XXXVI, str. 7.

⁶⁰ MAREK, Dan. ČESKÁ REPUBLIKA V EVROPSKÉ UNII: ekonomické dopady vstupu. *POP up: Univerzita Palackého – centrum vědy pro všechny* [online]. [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: http://www.popup.upol.cz/files/forSchoolsDocuments/FF_Marek.pdf

Obrázek č. 4: Dopady na ekonomiku České republiky

Zdroj: Vlastní zpracování na základě: Český statistický úřad: Hlavní makroekonomické ukazatele. [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hmu_cr,

Jak je lze vyvodit z výše uvedeného obrázku, členství mělo pozitivní vliv na výkonnost české ekonomiky, a ani v případě nezaměstnanosti nedošlo k předpokládanému nárůstu, dokonce došlo k jejímu poklesu. Před vstupem do EU se míra nezaměstnanosti pohybovala v rozmezí 7-9 %, v roce 2004 se zvýšila na 8,3 % a během následujících let se postupně snižovala.⁶¹ V roce 2008 klesla na pouhých 4,4 %, což je nejnižší hodnota od roku 1996, nyní se pohybuje kolem 6,1 %.

Další z obav v předvstupním období byl prudký nárůst domácích cen zboží a služeb z důvodu existujících rozdílů mezi cenovými hladinami v ČR a EU. Ani tato predikce se nepotvrdila, celkově neměl vstup do EU za následek žádné cenové šoky. Zvýšení některých cen bylo důsledkem částečné daňové harmonizace, která byla uskutečněna v souvislosti se vstupem do EU. V lednu 2004 se zvýšila spotřební daň na pohonné hmoty, cigarety, lihoviny a víno.

⁶¹MAREK, Dan. ČESKÁ REPUBLIKA V EVROPSKÉ UNII: ekonomické dopady vstupu. *POP up: Univerzita Palackého – centrum vědy pro všechny*[online]. [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: http://www.popup.upol.cz/files/forSchoolsDocuments/FF_Marek.pdf

V květnu byla základní sazby DPH snížena z 22% na 19%, u některých položek došlo k přesunu do jiné daňové sazby.⁶²

Od roku 1999 byla míra inflace v České republice několikanásobně nižší než například v Maďarsku nebo Polsku, které vstupovaly do EU ve stejném roce. Během dvou let před vstupem dokonce nižší než průměr zaznamenaný v EU.⁶³ V roce 2003 došlo v ČR k výraznému poklesu cenové hladiny, která se dostala na nejnižší úroveň od roku 1993⁶⁴, a to na 0,1 %, důvodem mohl být právě plánovaný vstup do EU.

Inflace zůstala pod kontrolou, její růst v roce 2004 byl pouze částečný, způsobený především růstem nepřímých daní a ovlivněný rostoucí poptávkou a výraznějším hospodářským růstem české ekonomiky. K rapidnímu nárůstu inflace na vysokých 6,3 % došlo až v roce 2008, kdy svou roli sehrála finanční krize.

Vstup do Evropské unie měl pozitivní vliv i na vývoj hrubého domácího produktu, který se od roku 2000 do roku 2008 zvyšoval v průměru o 4,3 % ročně, jeho propad nastal až v roce 2009 vlivem finanční krize, kdy se jeho růst zastavil a v porovnání s rokem 2008 nastal pokles dokonce o -4,8 %.

Pozitivní dopady, které byly způsobeny vstupem do EU a s ním souvisejícími změnami, se nejvíce proměnily právě v roce 2008 v souvislosti s globální finanční krizí, která rok předtím začala v USA, a poté postupně ovlivňovala další vyspělé ekonomiky. Zpomalení ekonomického růstu a růstu nezaměstnanosti se týkalo celé Evropské unie.

Dle analýzy Českého statistického úřadu překonala v roce 2014⁶⁵ Česká republika recesi, která byla způsobena především finanční krizí.

V průběhu posledních deseti let si státy Evropské unie udržovaly významný podíl na zahraničním obchodě České republiky. ČR dlouhodobě do zemí EU více zboží vyváží, než

⁶²MAREK, Dan. ČESKÁ REPUBLIKA V EVROPSKÉ UNII: ekonomické dopady vstupu. *POP up: Univerzita Palackého – centrum vědy pro všechny*[online]. [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: http://www.popup.upol.cz/files/forSchoolsDocuments/FF_Marek.pdf

⁶³MAREK, Dan. ČESKÁ REPUBLIKA V EVROPSKÉ UNII: ekonomické dopady vstupu. *POP up: Univerzita Palackého – centrum vědy pro všechny*[online]. [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: http://www.popup.upol.cz/files/forSchoolsDocuments/FF_Marek.pdf

⁶⁴Hlavní makroekonomické ukazatele. *Český statistický úřad* [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hmu_cr

⁶⁵Česká republika překonala dvouletou recesi: 2014. Český statistický úřad: Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/2014-ceska-republika-prekonala-dvouletou-recesi>

dovází. Pro zahraniční obchod ČR je z hlediska její polohy zásadní obchod se sousedními státy.⁶⁶

Vývoj zahraničního obchodu mezi lety 1993 a 2013 ukazuje Tabulka č. 3. Po květnu 2004 se zahraniční obchod stupňoval a jeho zrychlení se stalo asi nejvýznamnějším důsledkem přistoupení. Významný zlom je zde vidět neprodleně po vstupu České republiky do Evropské unie, v roce 2005, kdy vývoz začal mírně převyšovat dovoz a obchodní bilance se tak dostala do prvního přebytku (38,6 mld. Kč) od vzniku samostatné republiky, což je ještě více patrné na Obrázku č. 5, kde je grafické zpracování vývoje zahraničního obchodu ČR.

V roce 2014 dosáhlo saldoobchodní bilance hodnoty 442, 8 mld. Kč. Ve sledovaných letech docházelo k růstu obrátu zahraničního obchodu s výjimkou krizového roku 2008, kde u obchodní bilance nastal propad o 23,5 % oproti roku 2007.

Tabulka č. 3: Zahraniční obchod (v mil. Kč)

Rok	Vývoz zboží	Dovoz zboží	Obchodní bilance
1993	421 601	426 084	-4 483
1994	458 842	498 377	-39 534
1995	566 171	665 740	-99 570
1996	601 680	754 670	-152 990
1997	709 261	859 711	-150 450
1998	834 227	914 466	-80 239
1999	908 756	973 169	-64 413
2000	1 121 099	1 241 924	-120 825
2001	1 268 149	1 385 564	-117 415
2002	1 254 860	1 325 671	-70 811
2003	1 370 930	1 440 723	-69 793
2004	1 722 657	1 749 095	-26 438
2005	1 868 586	1 829 962	38 624
2006	2 144 573	2 104 812	39 761
2007	2 479 234	2 391 319	87 915
2008	2 473 736	2 406 489	67 246
2009	2 138 623	1 989 036	149 587
2010	2 532 797	2 411 556	121 241
2011	2 878 691	2 687 563	191 128
2012	3 072 598	2 766 888	305 710
2013	3 174 704	2 823 485	351 220
2014*	3 616 465	3 173 977	442 488

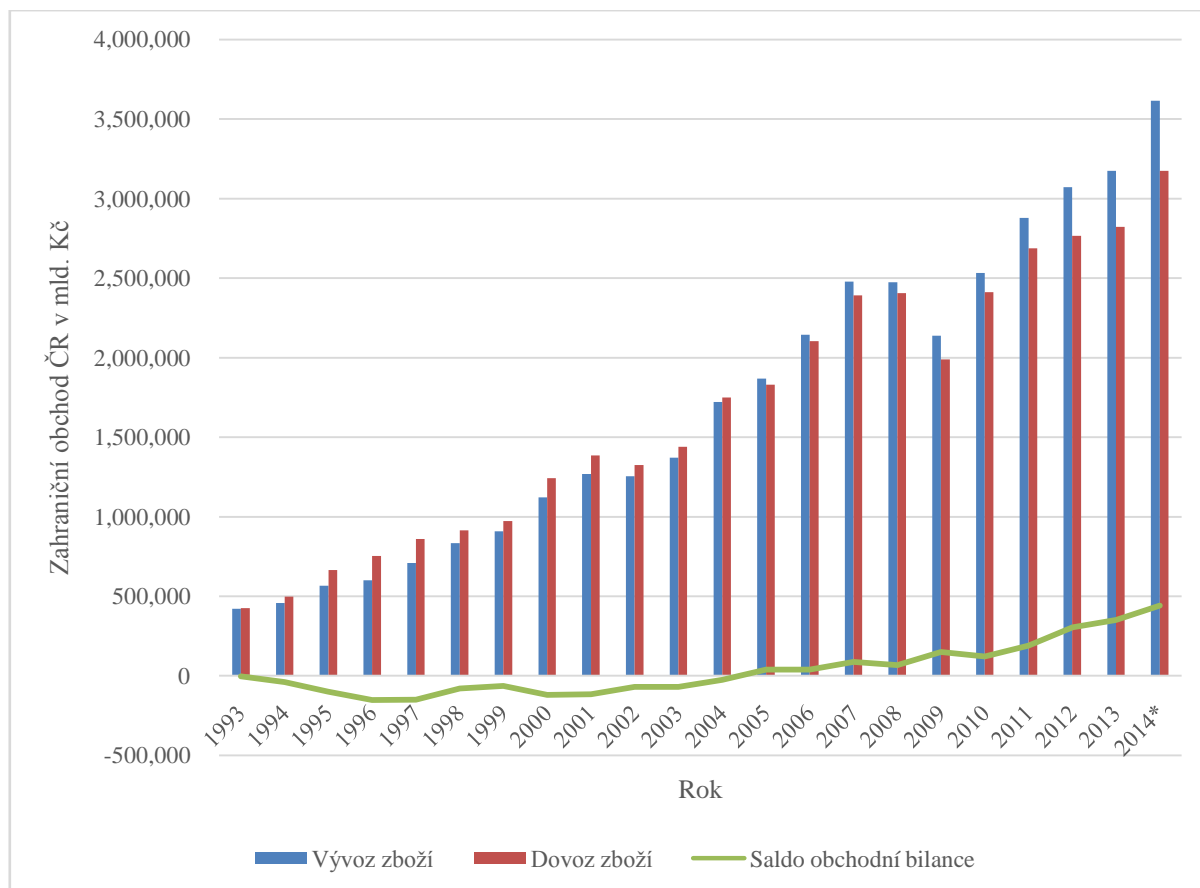
Zdroj: Vlastní zpracování na základě: Zahraniční obchod ČR 10 let od vstupu do EU (2004-2013). Český statistický úřad [online]. 3. 11. 2013. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/241005-14>

*předběžné údaje pro rok 2014⁶⁷

⁶⁶Zahraniční obchod ČR od vstupu do Evropské unie. Český statistický úřad [online]. 3. 11. 2013. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/zahranicni_obchod_cr_od_vstupu_do_evropske_unie_20141103

⁶⁷Zahraniční obchod se zbožím: přeshraniční pojetí-časové řady. Český statistický úřad [online]. 09.03.2015. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vzoph_cr

Od vstupu České republiky do Evropské unie uplynulo v květnu 2014 deset let. Za tuto dobu došlo díky volnému trhu v rámci EU k udržení významného podílu obchodu ČR s ostatními evropskými státy, a také k dosažení dlouhodobé kladné bilance zahraničního obchodu. Dlouhodobě jsou pro zahraniční obchod České republiky velmi významné sousední státy, všechny jsou přirozeně členskými státy Evropské unie.⁶⁸

Obrázek č. 5: Vývoj zahraničního obchodu ČR od roku 1993— 2014

Zdroj: Vlastní zpracování na základě: Český statistický úřad: Zahraniční obchod ČR 10 let od vstupu do EU (2004-2013). [online]. 3. 11. 2013. [cit. 2015-03-13]. Dostupné

z: <http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/241005-14>

*předběžné údaje pro rok 2014⁶⁹

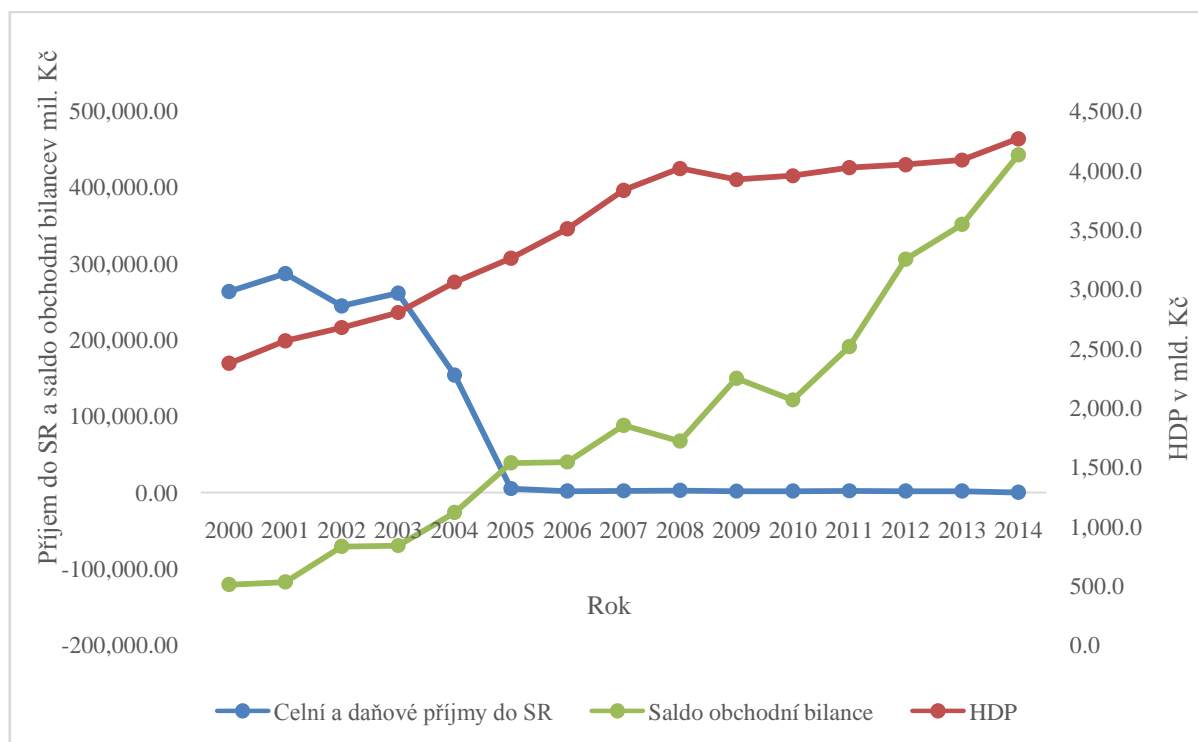
Po vstupu ČR do EU došlo k nárůstu množství dováženého zboží. Tento vývoj lze zdůvodnit odstraněním mnohých bariér, zejména v administrativní oblasti, zrušením pravidelných celních kontrol, a tím i zrychlením zbožové výměny.

⁶⁸Zahraniční obchod ČR od vstupu do Evropské unie. Český statistický úřad [online]. 3. 11. 2013. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/zahranicni_obchod_cr_od_vstupu_do_evropske_unie_20141103

⁶⁹Zahraniční obchod se zbožím: přeshraniční pojetí časové řady. Český statistický úřad [online]. 09. 03. 2015. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vzoph_cr

Z výše uvedeného je patrné, že uvolňování celní politiky po vstupu České republiky do EU mělo na vybrané makroekonomické agregáty spíše kladné dopady, přesné vyčíslení ovšem není možné z důvodu dalších ovlivňujících faktorů.

Grafické shrnutí dopadů uvolňování celních politiky a dalších důsledků vstupu do EU je znázorněno na Obrázku č. 6, kde je zachycen vývoj celních a daňových příjmů SR, hrubého domácího produktu a salda obchodní bilance v České republice od roku 2000 až do roku 2014.

Obrázek č. 6: Dopady na státní rozpočet ČR, saldo obchodní bilance a HDP

Zdroj: Vlastní zpracování na základě: Český statistický úřad: Hlavní makroekonomické ukazatele. [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hmu_cr

Je zde zřetelně vidět, jak po vstupu do EU, a s ním spojeným zrušením mnoha bariér, celní a daňové příjmy rapidně klesají, oproti tomu HDP a zahraniční obchod roste. Z Obrázku č. 6 jednoznačně vyplývá, že negativní dopady se týkají především činnosti Celní správy ČR a jejího odvodu do státního rozpočtu ČR. Pozitivní dopady se vztahují i k makroekonomickým agregátům.

Mezi lety 2000 až 2014 je rozdíl mezi celními a daňovými příjmy, které směřují do SR 261 110,4 mil. Kč, v tomto období se tedy jedná téměř o 100 % pokles. Naproti tomu u

hrubého domácího produktu došlo v roce 2014 k nárůstu o 80 %, tedy o 1 893,8 mld. Kč oproti roku 2000 a čistý export vzrostl o 563 313 mil. Kč v porovnání s rokem 2000.

Souhrnné údaje o makroekonomických agregátech od roku 2000 až 2014 naleznete v Příloze č. 1 na konci této práce.

4 SOUČASNOST A BUDOUCNOST CELNÍ POLITIKY

Poslední kapitola této práce je zaměřena na finální změny, kterými si Celní správa ČR prošla, na spolupráci v Evropě i mimo ni v souvislosti s celní politikou, a v konečném důsledku na pohled do budoucnosti celní politiky.

4.1 Přejod z třístupňové na dvoustupňovou strukturu celní správy

Prozatím poslední klíčovou změnou prošla Celní správa ČR ke dni 1. lednu 2013, kdy její organizační struktura přešla z třístupňové na dvoustupňovou.⁷⁰

Základními právními předpisy, které nově upravují organizaci, postavení a věcnou a územní působnost celních orgánů jsou:⁷¹

- Zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republiky,
- vyhláška Ministerstva financí č. 285/2012, o územních pracovištích celních úřadů, která se nenacházejí v jejich sídlech,
- zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška Ministerstva financí č. 286/2012 Sb., o vnějším označení, odznacích, služebních stejnokrojích a zvláštním barevném provedení a označení služebních vozidel celní správy.

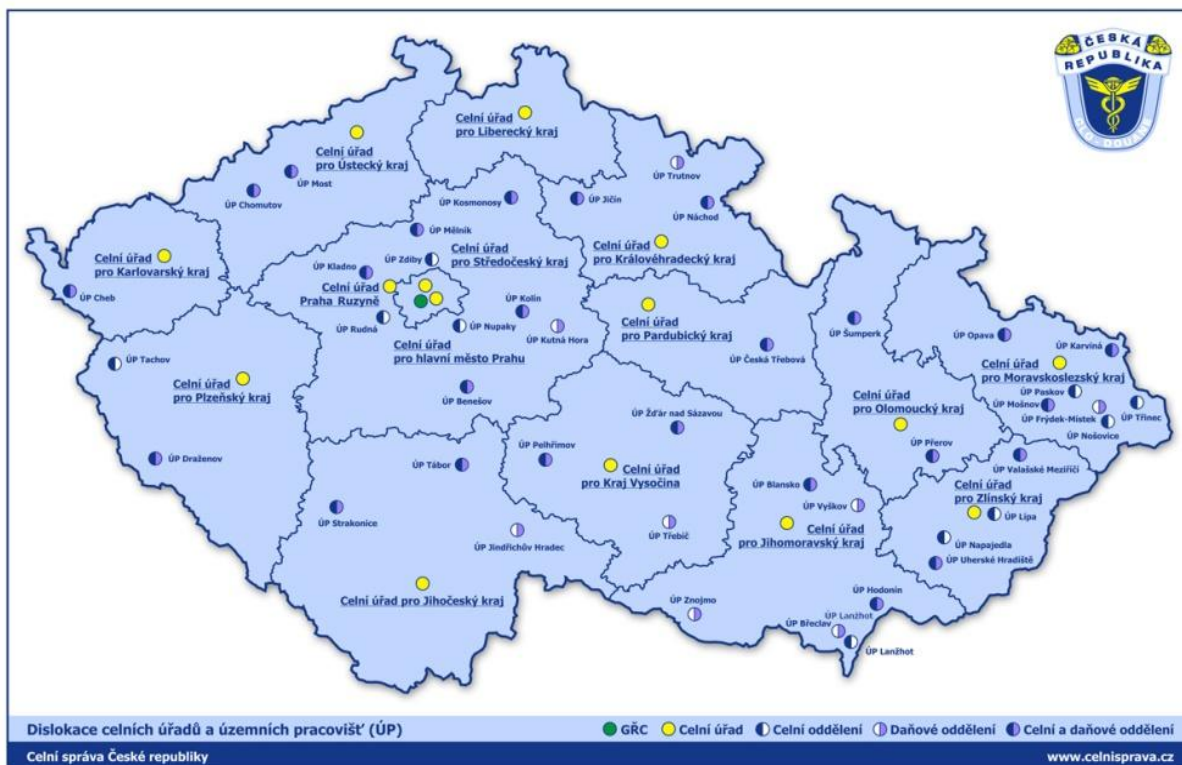
Podle zákona č. 17/2012 Sb. je Celní správa České republiky soustavou správních orgánů a nově je od 1. 1. 2012 soustava orgánů CS tvořena Generálními ředitelstvími cel, 14 celními úřady s působností v jednotlivých krajích a Celním úřadem Praha Ruzyně.

V souvislosti s touto změnou byla organizační struktura Generálního ředitelství cel rozsáhlým způsobem reorganizována tak, aby odpovídala požadavkům nové dvoustupňové soustavy orgánů CS.

Nové organizační uspořádání Celní správy zobrazuje Obrázek č. 7.

⁷⁰Celní správa České republiky: *The Czech Customs Administration*. Praha: vydalo Generální ředitelství cel, prosinec, 2012, 3 s.

⁷¹KOLÍNSKÁ, Martina. *Celní správa České republiky*. (prezentace pro školy)Celní úřad pro Královehradecký kraj, 02-03-2015

Obrázek č.7: Organizační uspořádání Celní správy ČR od ledna 2013

Zdroj: Mapa celních úřadů. Celní správa České republiky [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Documents/mapa-cel-urad.pdf>

Důvodem přechodu na dvoustupňový systém řízení bylo doporučení Světové banky a zpracované studie, tato reorganizace by měla přispět ke sjednocení výkladu a praktického provádění celních prepisů, ale také k přechodu na elektronickou komunikaci.

4.2 Výsledky činnosti Celní správy ČR od roku 2011

V Tabulce č. 4 je ilustrována činnost celní správy pro období 2011 až 2014 v mil. Kč, dle těchto výsledků se celní a daňové příjmy mírně zvyšují, ato o 6,8 %, změna struktury tak neměla negativní dopad na celní a daňové příjmy.

Tabulka č.4: Výsledky činnosti Celní správy ČR mezi lety 2011— 2014 (v mil. Kč)

	2011	2012	2013	2014
DPH	206	179	162	218
SPD*	35	48	61	45
Clo do SR**	1 727	1 545	1 461	1 844
Clo do EU	5 181	4 634	4 382	5 531
Celkem příjem do SR***	1 968	1 772	1 684	2 060

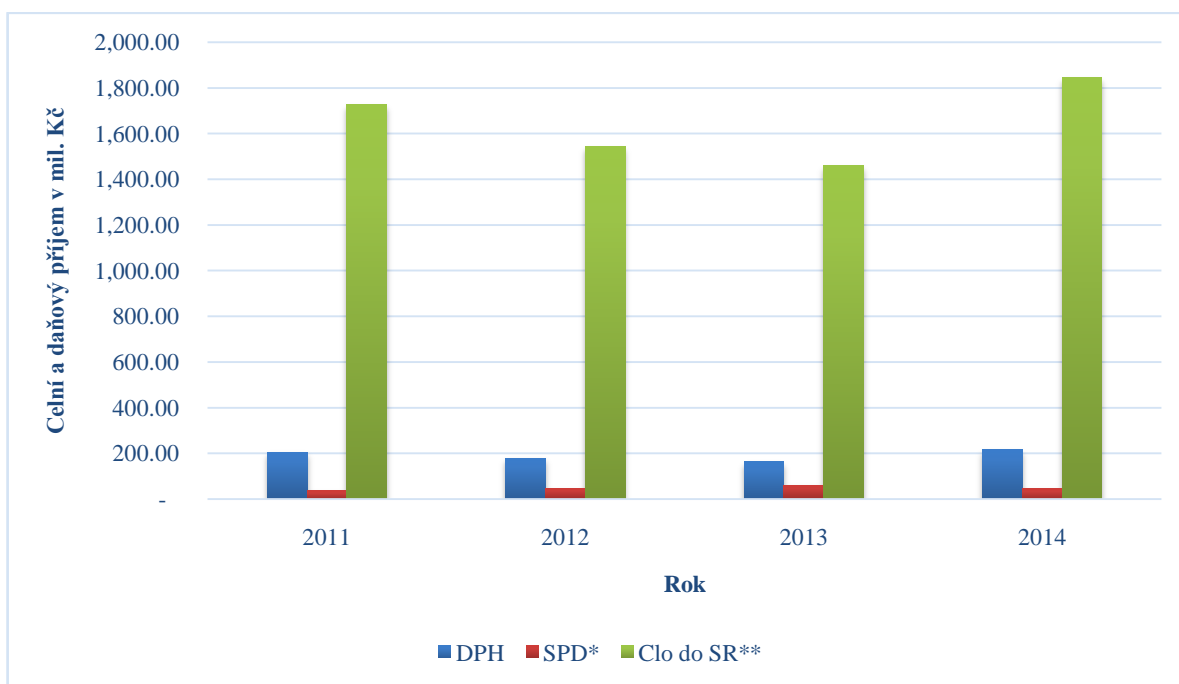
Zdroj: Vlastní zpracování na základě: Celní správa České republiky. Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR z let 2000-2004 [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocnizpravy.aspx>

* SPD: spotřební daň

** SR: Státní rozpočet

*** Celkem příjem do SR: v této částce není započítán výběr cla do EU

Pokud porovnáme počáteční a konečný rok z Tabulky č. 4 zjistíme, že v tomto období vzrostl příjem z DPH o 11,99 mil. Kč, příjem ze spotřební daně o 9, 56 mil. Kč a vzrostly i celní příjmy, a to o 116, 64 mil. Kč, což je ilustrováno na Obrázku č. 8.

Obrázek č. 8: Celní příjem mezi lety 2011— 2014

Zdroj: Vlastní zpracování na základě: Celní správa České republiky. Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR. Celní správa České republiky [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocnizpravy.aspx>, vlastní zpracování

*SPD: Spotřební daň

**SR: Státní rozpočet

Rok 2011 byl stále poznamenán nepříznivými vlivy s dopady na hospodářskou stabilitu, potřebou řešení finanční, a následně i dluhové krize. Důsledky krize měly markantní vliv na

správu daní a cel. Výkonnost ekonomiky se s určitým zpožděním odrazila v daňových výnosech v roce 2011.⁷²

Pro rok 2012 bylo prioritou celní správy dokončit přípravy k zabezpečení co nejplynulejšího přechodu z třístupňového na dvoustupňové organizační uspořádání, které se stanovuje s účinností od 1. 1. 2013 zákon č. 17/2012 Sb., o Celní správě České republik, jak bylo uvedeno v předešlé kapitole.

Souhrnné údaje o výsledcích činnosti Celní správy ČR od roku 2000 až 2014 naleznete v Příloze č. 2 na konci této práce.

V oblasti strategického rozvoje byly určeny strategické cíle celní správy na období let 2013 až 2017. Tyto cíle se soustředí především na zvyšování efektivity a účinnosti hlavních, podpůrných a obslužných procesů. Základním předpokladem je jejich spolehlivá měřitelnost a důraz na schopnost snižování provozních a investičních výdajů. V rámci výkonu služby se celní správa nadále zaměřuje zejména na snižování administrativní zátěže a zjednodušování formalit při celním i daňovém řízení a na rozšiřování elektronické komunikace s deklarantskou veřejností, včetně elektronizace vedení spisů.⁷³

4.3 Spolupráce v Evropě i mimo ni

Evropská komise koordinuje programy partnerství mezi staršími a novějšími členy celní unie EU.⁷⁴ Každý nově přistupující stát a jeho celní úřad se totiž musí vyrovnat s velikou odpovědností, nebude tak chránit pouze území státu, na kterém se nachází, ale celou Evropskou unii.

Širší mezinárodní spolupráce je rovněž zásadní při ochraně zájmů evropských občanů a evropských podniků na celém světě. Celní záležitosti proto zaujímají přední místo na jednáních Evropské unie o dvoustranných obchodních dohodách se třetími zeměmi s cílem zajistit a usnadnit mezinárodní obchod.⁷⁵

⁷²Měsíčník Celní správy ČR CLO-DOUANE, leden 2011, pro MF – Generální ředitelství cel ČR vydal VLTAVA-LABE-PRESS, Praha, roč. XXXVI, str. 7.

⁷³Měsíčník Celní správy ČR CLO-DOUANE, leden 2013, pro MF – Generální ředitelství cel ČR vydal VLTAVA-LABE-PRESS, Praha, roč. XXXVI, str. 7.

⁷⁴Politiky Evropské unie: Celní unie EU [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014, Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/customs_cs.pdf, str. 7

⁷⁵Tamtéž

Evropská unie podepsala dohodu o celní spolupráci a vzájemné správní pomoci se Spojenými státy, Kanadou, Indií, Japonskem, Hongkongem, Jižní Koreou a Čínou.⁷⁶ Důvodem těchto dohod je zjednodušení a harmonizace celních postupů, aby bylo možné snížit administrativní zátěže a náklady podniků. Mezinárodní dohody také pomáhají prosazovat práva duševního vlastnictví a bojovat proti podvodům.

Celní orgány rovněž plní zásadní úlohu při shromažďování statistických údajů.⁷⁷ Na základě těchto informací je pak možné rozpoznat ekonomické trendy daných států nebo rozhodnout o omezení dovozu zboží, u něhož existuje podezření, že porušuje pravidla hospodářské soutěže nebo jinak ohrožuje spotřebitele.

Celní operace v EU nyní představují 16% světového obchodu. Týkají se dovozu a vývozu o hodnotě více než 3 500 miliard eur ročně. Rozsah celních operací je skutečně těžko představitelný: každou minutu se průměrně doveze či vyveze 4 000 tun s téměř 500 celními prohlášeními, přičemž se zadrží více než 200 padělků a nedovolených napodobenin. Objem mezinárodního obchodu roste, a s ním se také rozšiřuje rozmanitost zboží.⁷⁸

4.4 Výhled do budoucnosti celní politiky

Od roku 2003 probíhá modernizace celní unie s cílem zavést bezpapírové prostředí v celním řízení. Modernizace postupuje velmi dobře. Více než 98 %⁷⁹ celních prohlášení předložených v EU má dnes elektronickou podobu. Celní orgány čelí rostoucí globalizaci obchodu, modelů podnikání a logistiky, ale i globalizaci trestné činnosti a terorismu.

V roce 2013 předložila Evropská komise plán pro zavedení dokonalejších a jednodušších služeb do roku 2020. Výsledkem by mělo být vyřešení nedostatků a reforma správních a řídicích struktur celní unie.⁸⁰

Ústředním bodem tohoto úsilí bude program Clo 2020, který navazuje na podobné iniciativy z období 2007 až 2013. Program začíná v roce 2014, bude trvat 7 let, a má k dispozici rozpočet ve výši více než 547,3⁸¹ milionů eur.

⁷⁶ Customs agreement. *EUR-lex: Přístup k právům Evropské unie* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: http://eur-lex.europa.eu/search.html?OBSOLETE_LEGISUM=false&name=summary-eu-legislation:customs&qid=1425835289325&type=named&SUM_2_CODED=1204&SUM_1_CODED=12&SUM_M_3_CODED=120401

⁷⁷ *Politiky Evropské unie: Celní unie EU* [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014, Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/customs_cs.pdf, str. 7

⁷⁸ Tamtéž, str. 3

⁷⁹ *Politiky Evropské unie: Obchod* [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014, s. 16 [cit. 2015-03-13]. ISBN 978-92-79-42725-1.

⁸⁰ *Politiky Evropské unie: Celní unie EU* [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014, Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/customs_cs.pdf, str. 11

Program má tyto priority⁸²:

- 1) Podporovat přípravu, jednotné uplatňování a účinné provádění právních předpisů Evropské unie s cílem posílit celní unii z hlediska účinnosti, efektivity a jednotnosti;
- 2) posílit konkurenceschopnost evropských podniků usnadněním řádného obchodu, snižováním administrativní zátěže a nákladů na dodržování předpisů a ochranou proti nekalé soutěži;
- 3) podporovat celní orgány při ochraně občanů, bezpečnosti a životního prostředí;
- 4) zajišťovat ochranu finančních a hospodářských zájmů Evropské unie a jejích členských států;
- 5) přispívat k účinnému fungování celních orgánů zvětšováním jejich administrativních kapacit;
- 6) bojovat proti podvodům a posilovat konkurenceschopnost a bezpečnost formou intenzivnější spolupráce s mezinárodními organizacemi, třetími zeměmi, dalšími orgány státní správy, hospodářskými subjekty a jejich organizacemi.

⁸¹The Customs 2020 programme proposal for 2014-2020. European Commission: Taxation and customs union [online]. [cit. 2015-04-01]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/cooperation_programmes/fiscus/index_en.htm.

⁸²Evropská Unie. NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se zavádí akční program pro oblast cel v Evropské unii na období let 2014–2020 (Clo 2020) a zrušuje rozhodnutí č. 624/2007/ES. In: V Bruselu dne 29.8.2012 Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com\(2012\)0464/com\(2012\)0464_cs.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com(2012)0464/com(2012)0464_cs.pdf)

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce byla analýza celní politiky České republiky v letech 1993—2014 se zaměřením na dopady uvolňování celní politiky prostřednictvím vybraných makroekonomických agregátů. Abychom naplnili hlavní cíle práce, stanovili jsme si jednotlivé dílčí cíle.

Prvním cílem bylo uvedení a popis základních pojmů a aktérů z oblasti celní politiky. V této fázi jsme definovali clo a jeho základní funkce, celní politiku, celní orgány, organizace Celní správy ČR. Zde jsme také vymezili právní rámec, kterým se celá problematika řídí.

Vstupem České republiky do Evropské unie se celní prostor ČR stal součástí celního prostoru Evropské unie a celní politika ČR musela přijmout zásady společné obchodní politiky a stát se součástí celní unie. Pro Českou republiku to znamenalo odstranění celních poplatků a stanovení společných sazebníků vůči nečlenským zemím Unie. Specifikem České republiky je skutečnost, že s výjimkou mezinárodních letišť nemá žádnou hranici s nečlenskými zeměmi, a proto veškeré činnosti související s klasickou kontrolou na hranicích probíhají pouze na mezinárodních letištích.

Dalším cílem byla charakteristika celní správy. Zde je nejprve uvedli vývoj celní správy před rokem 1993, dále situace, která nastala po vzniku samostatné České republiky, průběh příprav na přistoupení do EU a výsledky činnosti Celní správy v letech 2000 až 2004.

Novodobá historie celnictví v ČR je úzce spjata s ekonomickou transformací po listopadu 1989, která s sebou nesla problémy především s vypořádáním vzájemných majetkových nároků a odluky nových měn obou států. Díky transformaci byly zjištěny i nedostatky v dosavadní daňové správě, a to především nemožnost plnění úkolů, které se s tržní ekonomikou pojí. Bylo tedy nutné vytvoření orgánů, které by tyto úkoly vykonávaly, a proto docházelo k nárůstu celních úřadů a počtu příslušníků celní správy. Také dochází k reformě celní legislativy a přizpůsobení podmínkám tržního hospodářství i právním podmínkám v EU, tato reforma byla dovršena přijetím zákona č. 13/1993 Sb., Celní zákon.

V období po vzniku samostatné České republiky byla prioritou Celní správy ČR příprava na vstup do Evropské unie, která probíhala již od roku 1996, po podání přihlášení k přijetí do EU. S ohledem na vstup ČR do EU byl zahájen proces transformace celní správy, probíhala jednání k získání nových kompetencí celních orgánů. Bylo nutné zabezpečit zpracování

právních norem v návaznosti na legislativu EU. Proto probíhal proces vzdělávání zaměstnanců CS v souvislosti s touto novelizací.

Hlavnímu cíli práce, analýze dopadů uvolňování celní politiky, byla věnována třetí kapitola. Jsou zde popsány zásadní změny, které vstup do Evropské unie pro Českou republiku znamenal, zejména pak dopady na Celní správu ČR, státní rozpočet a ekonomiku ČR, dále jsou zde základní informace o TARICu a o Intrastatu. Nejdůležitější změny uvolňování celní politiky byly zachyceny i v grafech či tabulkách.

Mimořádně významná změna nastala 1. května 2004 se vstupem České republiky do Evropské unie. Toto připojení mělo na Celní správu ČR výrazné dopady, a to především na její agendu. Po vstupu do EU spadá celní politika do výlučné kompetence Společenství, ČR tak ztratila svoji suverenitu v této oblasti, a následně se pouze podílí na formování společné obchodní politiky EU, jejíž iniciativním orgánem je Evropská komise. ČR se tak začlenila do evropského trhu bez celních bariér, přijala celní předpisy EU a podle pravidel společné obchodní politiky odvádí 75 % vybraného cla při dovozu zboží do rozpočtu EU, což mělo dopad na státní rozpočet, kterému připadá jen 25 % z vybraného cla.

Důsledkem uvolnění celní politiky celní a daňové příjmy poklesly mezi lety 2000 až 2014 téměř o 100 %, rozdíl v tomto období činí 261 110,4 mil. Kč. Mezi hlavní důvody patří, odbourání bariér při obchodování s členskými státy EU, které mají výrazný podíl na celkové zahraničně obchodní činnosti ČR, a také výše zmíněný odvod části celních příjmů do EU.

Dalším dopadem uvolnění celní politiky, a s ním související změny kompetencí a organizace Celní správy ČR, byl téměř 50% úbytek lidských zdrojů, u většiny pracovníků Celní správy ČR muselo dojít k rekvalifikaci, převedení na jinou činnost nebo zrušení jejich pracovního či služebního poměru. Od roku 2000 se celní správa snažila nezvyšovat počet svých zaměstnanců kvůli předpokládanému vstupu do Evropské unie. Celní správa v roce 2013 zaměstnávala 5 370 pracovníků, ve srovnání s rokem 2000 se jedná o cca 47% personální redukci.

Pozitivnější dopady můžeme sledovat především v oblasti makroekonomických agregátů, zejména v zahraničním obchodu, míře nezaměstnanosti a HDP, u kterých nepochybně uvolňování celní politiky přispělo k jejich vývoji.

Po květnu 2004 se zahraniční obchod stupňoval a jeho zrychlení se stalo asi nejvýznamnějším důsledkem přistoupení. Významný zlom je zde vidět neprodleně po vstupu České republiky

do Evropské unie, v roce 2005, kdy začal vývoz mírně převyšovat nad dovozem a obchodní bilance se tak dostala do prvního přebytku (38,6 mld. Kč) od vzniku samostatné republiky.

V roce 2014 dosáhlo saldo obchodní bilance hodnoty 442, 8 mld. Kč. Ve sledovaných letech docházelo k růstu obratu zahraničního obchodu s výjimkou krizového roku 2008, kde u obchodní bilance nastal propad o 23,5 % oproti roku 2007.

Před vstupem do EU se míra nezaměstnanosti pohybovala v rozmezí 7-9 %, v roce 2004 se zvýšila na 8,3 % a během následujících let se začala postupně snižovat. V roce 2008 klesla na pouhých 4,4 %, což je nejnižší hodnota od roku 1996, nyní se pohybuje kolem 6, 1 %.

Dalším zvoleným agregátem byl hrubý domácí produkt (HDP), který v roce 2014 dosáhl hodnoty 4 266 mld. Kč, ve srovnání s rokem 2000 se jedná o 80% růst, takže i v jeho případě se jedná o pozitivní dopad.

Příznivé vlivy, které byly způsobeny vstupem do EU, a s ním souvisejícími změnami, se nejvíce proměnily v roce 2008 v souvislosti s globální finanční krizí. Zpomalení ekonomického růstu a růstu nezaměstnanosti se týkalo celé Evropské unie.

Posledním cílem byl popis současné situace celní politiky a nastínění dalšího vývoje. Čtvrtá kapitola byla proto zaměřena na poslední změny, kterými Celní správa ČR prošla, na spolupráci jednotlivých celních správ, a to i mimo Evropské území a na program Clo 2014—2020.

Rok 2011 byl stále poznamenán nepříznivými vlivy s dopady na hospodářskou stabilitu, potřebou řešení finanční a následně i dluhové krize. Dopady krize měly významný vliv na správu daní a cel. Výkonnost ekonomiky se s určitým zpožděním odrazila i v daňových výnosech. V tomto období bylo prioritou celní správy dokončení přípravy k přechodu z třístupňového na dvoustupňové organizační uspořádání, ke kterému došlo v lednu 2013 a je prozatím poslední klíčovou změnou, kterou si Celní správy ČR prošla.

V roce 2013 předložila Komise plán pro zavedení dokonalejších a jednotnějších služeb do roku 2020. Výsledkem by mělo být vyřešení nedostatků a reforma správních a řídicích struktur celní unie.⁸³

Ústředním bodem tohoto úsilí bude program Clo 2020. Program začíná v roce 2014, bude trvat 7 let a má k dispozici rozpočet ve výši více než 547,3 milionů eur.

⁸³ Politiky Evropské unie: Celní unie EU [online]. Lucemburk:Úřad pro publikace Evropské unie, 2014,Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/customs_cs.pdf, str. 11

Seznam zdrojů

- 1) BAKEŠ, Milan. *Finanční právo*. 5., upr. vyd. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy právnické učebnice. ISBN 978-80-7400-801-6
- 2) BAKEŠ, Milan. *Teoretické otázky finančního práva*. Praha: Univerzita Karlova, 1979,
- 3) CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2001. [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z:<https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v%C3%BDsledc%C3%ADch%20%C4%8Dinnosti%20Celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20%C4%8CR%20za%20rok%202001.pdf>
- 4) CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR za rok 2004. [online]. [cit. 2015-11-02]. Dostupné z:<http://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Vron%20zprvy/Informace%20o%20v%C3%BDsledc%C3%ADch%20%C4%8Dinnosti%20Celn%C3%AD%20spr%C3%A1vy%20%C4%8CR%20za%20rok%202004.pdf>
- 5) CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, Kompetence: Čím se zabývá celní správa. [online]. [cit. 2014-11-26]. Dostupné z:<http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/kompetence/Stranky/default.aspx>
- 6) CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY: Měsíčník Celní správy ČR CLO-DOUANE, prosinec 2002, pro MF – Generální ředitelství cel ČR vydal VLTAVA-LABE-PRESS, Praha, roč. XXXVI, str. 12.
- 7) CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY: Měsíčník Celní správy ČR CLO-DOUANE, leden 2011, pro MF – Generální ředitelství cel ČR vydal VLTAVA-LABE-PRESS, Praha, roč. XXXVI, str. 7.
- 8) CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY: Měsíčník Celní správy ČR CLO-DOUANE, leden 2013, pro MF – Generální ředitelství cel ČR vydal VLTAVA-LABE-PRESS, Praha, roč. XXXVI, str. 7.
- 9) CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, O české celní správě. *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/o-ceske-CS.aspx>
- 10) CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, Sazba u cla, [online]. [cit. 2015-01-01]. Dostupné z:<http://www.celnisprava.cz/cz/crplzen/faq/Stranky/vyhledani-sazby-cla.aspx>

- 11) CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, The Czech Customs Administration. Praha: vydalo Generální ředitelství cel, prosinec, 2012, 29 s.
- 12) CELNÍ SPRÁVA ČESKÉ REPUBLIKY, Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR z let 2000-2014 [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocnizpravy.aspx>
- 13) Celní správa ČR a příprava vstupu do EU. *Agris: Agrární www portál* [online]. 12.06 2000 [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: http://www.agris.cz/zemedelstvi?id_a=96498
- 14) Celní unie: Jednotná celní politika mezi státy EU. *Encyklopedie* [online]. [cit. 2014-12-03]. Dostupné z: <http://www.evropa2045.cz/hra/napoveda.php?kategorie=2&tema=64>
- 15) Cla a celní řízení v mezinárodním obchodu. *Businessinfo.cz: Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 6. 3. 2007. [cit. 2014-11-23]. Dostupné z: <http://www.businessinfo.cz/cs/clanky/clo-a-celni-rizeni-v-mezinarodnim-obchodu-7677.html>
- 16) Clo. *Celní správa České republiky* [online]. 3. 12. 2014 [cit. 2014-11-10]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/clo/Stranky/default.aspx>
- 17) Co je to intrastat?, KOVÁŘOVÁ, Petra. *Intrastat rychle, kvalitně a spolehlivě* [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.e-intrastat.cz/>
- 18) Customs agreement. *EUR-lex: Přístup k právním Evropské unie* [online]. [cit. 2015-03-08]. Dostupné z: http://eur-lex.europa.eu/search.html?OBSOLETE_LEGISUM=false&name=summary-eu-legislation:customs&qid=1425835289325&type=named&SUM_2_CODED=1204&SUM_1_CODED=12&SUM_3_CODED=120401
- 19) ČESKÁ REPUBLIKA V EVROPSKÉ UNII: ekonomické dopady vstupu., MAREK Dan, *POP up: Univerzita Palackého – centrum vědy pro všechny* [online]. [cit. 2015-03-18]. Dostupné z: http://www.popup.upol.cz/files/forSchoolsDocuments/FF_Marek.pdf
- 20) Česká republika překonala dvouletou recesi: 2014. *Český statistický úřad: Informace o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách* [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/2014-ceska-republika-prekonala-dvouletou-recesi>
- 21) ČESKÁ STATISTICKÝ ÚŘAD, Hlavní makroekonomické ukazatele. [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hmu_cr
- 22) Evropská Unie. NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY, kterým se zavádí akční program pro oblast cel v Evropské unii na období let 2014–2020 (Clo

- 2020) a zrušuje rozhodnutí č. 624/2007/ES. In: V Bruselu dne 29.8.2012 Dostupné z: [http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com\(2012\)0464_/com_com\(2012\)0464_cs.pdf](http://www.europarl.europa.eu/meetdocs/2009_2014/documents/com/com_com(2012)0464_/com_com(2012)0464_cs.pdf)
- 23) Intrastat. *Celní řízení* [online]. [cit. 2015-03-03]. Dostupné z: <http://www.celnirizeni.cz/intrastat/>
- 24) MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY, Historie MF 1918-2004: část čtvrtá - Nový začátek 1989 - 2004 [online]. 17. 8. 2005 [cit. 2015-01-04]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/o-ministerstvu/zakladni-informace/historie-ministerstva/publikace-o-historii-mf/historie-mf-1918-2004-18470>
- 25) KLÍMOVÁ, Lilian. Analýza příjmů Celní správa ČR za rok 2005. *CLO-DOUANE*: měsíčník Celní správy České republiky., číslo 2/2006, str. 7
- 26) KOLÍNSKÁ, Martina. Celní správa České republiky. (prezentace pro školy) Celní úřad pro Královehradecký kraj, 02-03-2015
- 27) KUŽEL Radovan, PRŮŠA Petr. Celní hospodářství a daňová soustava. Vyd. 1. Pardubice: Univerzita, 2003. ISBN 80-719-4505-6
- 28) MACHKOVÁ, Hana, ČERNOHLÁVKOVÁ Eva, SATO Alexej. Mezinárodní obchodní operace. 6., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: Grada, 2014, 256 s. ISBN 978-802-4748-740.,
- 29) Mapa celních úřadů. *Celní správy České republiky* [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Documents/mapa-cel-urad.pdf>
- 30) O nás: Organizační struktura Celní správy České republiky. *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2014-11-26]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/organizacni-struktura/Stranky/organizacni-struktura-celni-spravy-ceske-republiky1.aspx>
- 31) O nás, Z historie celníků na území dnešní ČR., *Celní správa ČR* [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <http://www.celnisprava.cz/cz/o-nas/Stranky/celni-sprava.aspx>
- 32) PET'OVSKÁ Alena , MATOUŠEK Pavel , SABELOVÁ Lenka . *Clo: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.3.2007*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007, 480 p. ISBN 80-735-7263-1
- 33) PLCHOVÁ, Božena, ABRHÁM Josef a HELÍSEK Mojmír. *Česká republika a EU: ekonomika - měna - hospodářská politika*. 1. vyd. Praha: Krigl, 2010, 206 s. ISBN 978-80-86912-39-4.

- 34) Politiky Evropské unie: Celní unie EU [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014, ISBN 979-92-79-24273-1. Dostupné z: http://europa.eu/pol/pdf/flipbook/cs/customs_cs.pdf
- 35) *Politiky Evropské unie: Obchod* [online]. Lucemburk: Úřad pro publikace Evropské unie, 2014, s. 16 [cit. 2015-03-13]. ISBN 978-92-79-42725-1. Dostupné z: http://europa.eu/pol/comm/index_cs.htm
- 36) STAŇĚK, Jaroslav. Celní právo a správa. (přednáška) Pardubice: Univerzita Pardubice, 02-10-2014.
- 37) The Customs 2020 programme proposal for 2014-2020. European Commission: Taxation and customs union [online]. [cit. 2015-04-01]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/taxation_customs/customs/cooperation_programmes/fiscus/index_en.htm
- 38) Věstník Nejvyššího kontrolního úřadu 1999. *Postup celních orgánů při plnění příjmů státního rozpočtu: 98/02*. Dostupné z: <http://www.nku.cz/kon-zavery/K98002.pdf>
- 39) Zahraniční obchod ČR od vstupu do Evropské unie. *Český statistický úřad* [online]. 3. 11. 2013. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/tz.nsf/i/zahranicni_obchod_cr_od_vstupu_do_evropske_unie_20141103
- 40) Zahraniční obchod se zbožím: přeshraniční pojetí-časové řady. *Český statistický úřad* [online]. 09.03.2015. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/vzoph_cr
- 41) Zahraniční obchod ČR 10 let od vstupu do EU (2004-2013). *Český statistický úřad* [online]. 3. 11. 2013. [cit. 2015-03-13]. Dostupné z: <http://www.czso.cz/csu/2014edicniplan.nsf/p/241005-14>
- 42) Zákon č. 353/2003 Sb., O spotřební dani. In: Daňové předpisy. Česká republika, [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/spotrebnidan/cast1.aspx>
- 43) Zákon č. 13/1993 Sb., Celní zákon, ve znění pozdějších, Celní předpisy, Česká republika, [online]. dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=40570&recShow=0&nr=13~2F1993&rpp=15#parCnt>

Seznam příloh

PŘÍLOHA Č. 1: VYBRANÉ MAKROEKONOMICKÉ AGREGÁTY	52
PŘÍLOHA Č. 2: VÝVOJ VÝNOSŮ VYPLÝVAJÍCÍ Z ČINNOST CELNÍ SPRÁVY ČR (V MIL. KČ)	53

Přílohy

Příloha č. 1: Vybrané makroekonomické agregáty

Rok	HDP (v mld. Kč)	HDP meziroční změna (v %)	Dovoz zboží a služeb meziroční změna (v %)	Obecná míra nezaměstnanosti (v %)	Průměrná míra inflace meziroční změna (v %)
2000	2373	4,3	14,5	8,8	3,9
2001	2563	3,1	11,2	8,1	4,7
2002	2675	1,6	4,8	7,3	1,8
2003	2801	3,6	8,6	7,8	0,1
2004	3058	4,9	26,2	8,3	2,8
2005	3258	6,4	13,1	7,9	1,9
2006	3507	6,9	11,7	7,1	2,5
2007	3832	5,5	12,9	5,3	2,8
2008	4015	2,7	3,1	4,4	6,3
2009	3922	-4,8	-11	6,7	1
2010	3954	2,3	15	7,3	1,5
2011	4022	2	6,7	6,7	1,9
2012	4048	-0,8	2,4	7	3,3
2013	4086	-0,7	0,4	7	1,4
2014	4266	2	9,5	6,1	0,4

Zdroj: Vlastní zpracování na základě: Český statistický úřad: Hlavní makroekonomické ukazatele. [online]. [cit. 2015-03-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/hmu_cr

Příloha č.2: Vývoj výnosů vyplývajících z činnosti Celní správy ČR (v mil. Kč)

v mil. Kč	DPH	SPD*	Clo do SR**	Clo do EU	Celkem příjem	Celkem do SR***
2000	209 440	40 165	13 612	-	263 216	263 216
2001	234 000	42 701	10 015	-	286 717	286 717
2002	224 089	20 233	9 775	-	244 332	244 332
2003	241 064	20 042	10 252	-	271 358	271 358
2004	142 171	12 370	3 269	817	158 627	157 810
2005	3 472	138	1 248	3 744	8 603	4 858
2006	389	51	1 218	3 654	5 313	1 659
2007	541	33	1 436	4 307	6 251	1 943
2008	251	38	2 204	6 611	9 103	2 492
2009	148	70	1 397	4 190	5 805	1 615
2010	-34	64	1 661	4 984	6 675	1 691
2011	206	35	1 727	5 181	7 149	1 968
2012	179	48	1 545	4 634	6 406	1 772
2013	162	61	1 461	4 382	6 066	1 684
2014	218	45	1 844	5 531	7 637	2 106

*SPD: Spotřební daň celkem

** SR: Státní rozpočet České republiky

*** Celkem příjem do SR: v této částce není započítán výběr cla do EU

Zdroj: Vlastní zpracování na základě: Celní správy České republiky. Výroční zprávy: Informace o výsledcích činnosti Celní správy ČR z let 2000-2014 [online]. [cit. 2015-01-02]. Dostupné z:

<https://www.celnisprava.cz/cz/statistiky/Stranky/vyrocní-zpravy.aspx>,